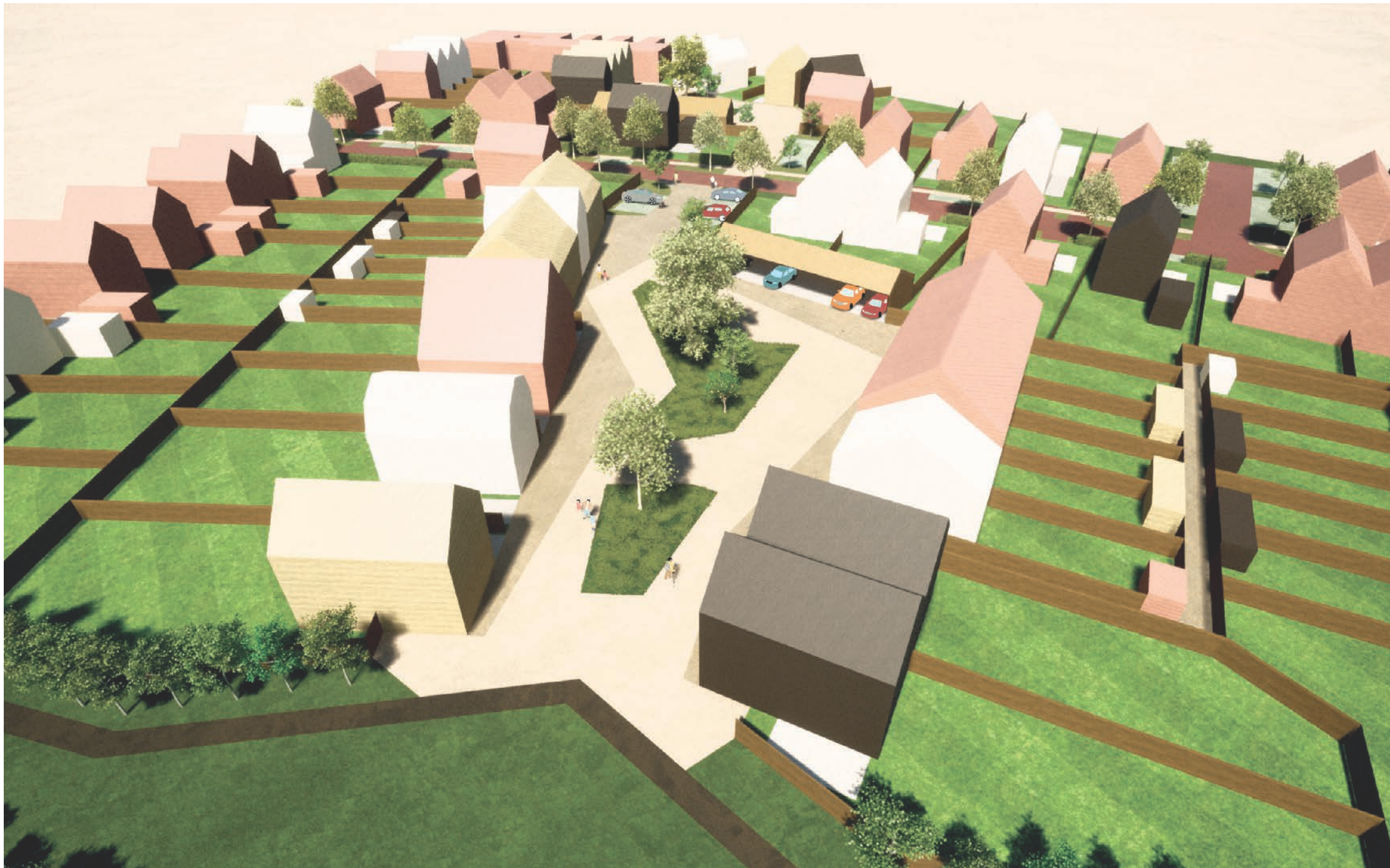

De Erfjes-Zuid

DO

Inrichtingsplan voor de openbare ruimte

02 mei 2025

De Erfjes worden gekenmerkt door een informele en speelse sfeer, met veel verwijzingen naar het boerenleven dat zich hier honderden jaren lang afspeelde.

DE VOLGERLANDEN
DE VIER DORPES

Colofon

PROJECTORGANISATIE DE VOLGERLANDEN
contactpersoon: Anthon Lodewijks

tel 078 - 770 2761
mail a.lodewijks@h-i-ambacht.nl

OD205
Schiehavenkade 158-160
3024 EZ Rotterdam
tel 010 303 1277
www.od205.nl

IV-infra b.v.
Pettelaarpark 10-15
5216 PD 'S-Hertogenbosch
www.iv-infra.nl

Afdeling beheer openbare ruimte
Weteringsesingel 1
3342AE Hendrik Ido Ambacht
tel 14078

Dit Inrichtingsplan voor de Openbare Ruimte is met de meest grote zorgvuldigheid samengesteld. Aan eventuele onjuistheden kunnen geen rechten worden ontleend.
Tevens behoudt de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht zich het recht voor – indien nodig bij de uitvoering – om in afwijking van dit Inrichtingsplan wijzigingen aan te brengen.

Inhoudsopgave

INLEIDING		04
HOOFDOPZET DE ERFJES		05
CONCEPT		
INRICHTINGSPLAN ERFJES-ZUID		
INRICHTINGSPLANKAART		
MATERIAALKEUZE		
GROENKEUZE		
KLIMAATADAPTATIE		12
VERKEER EN PARKEREN		14
SPELEN		16
GROEN		18
BOMEN		
HEESTERS		
ONDERBEPLANTING		
VERLICHTING		25
AFVALINZAMELING		26
ERFAFSCHIEDINGEN		27
BEHEER OPENBARE RUIMTE		28
PROFIELEN		29

Inleiding

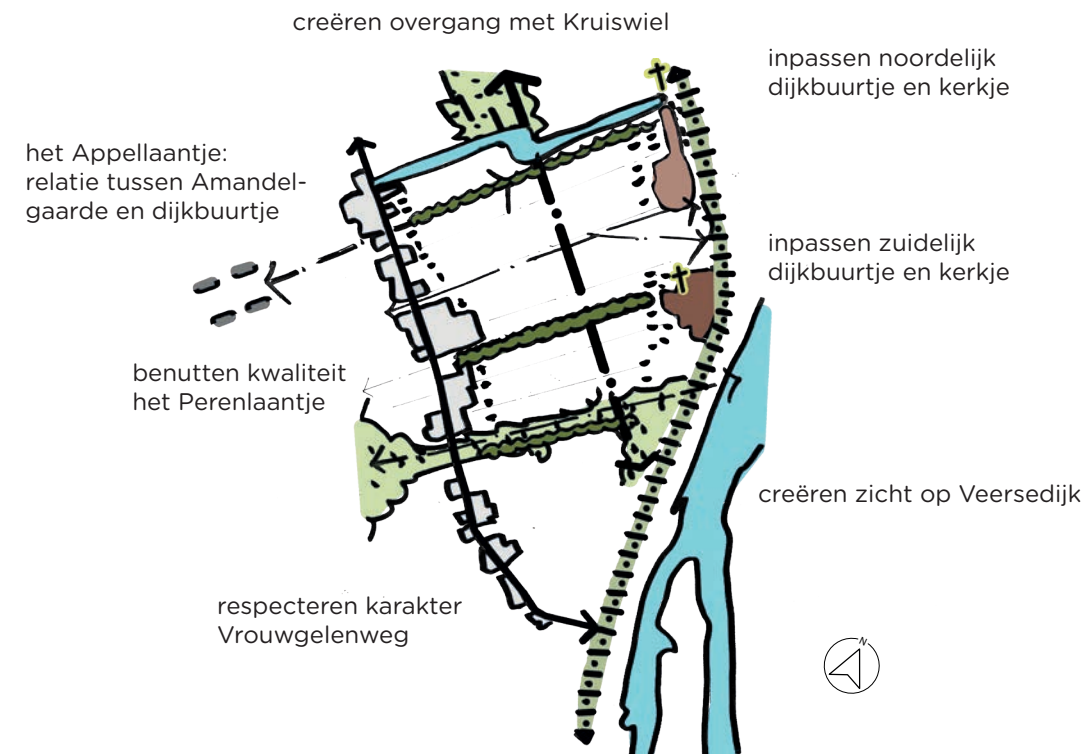
Voor u ligt het IPOR van het dorp de Erfjes-Zuid. De Erfjes is het derde van De Vier Dorpjes dat ontwikkeld wordt in De Volgerlanden-Oost. De bouwplan ontwikkeling is inmiddels in volle gang. Dit DO-IPOR is onderdeel van de SMP3-fase die hiermee wordt afgesloten.

De Volgerlanden-Oost

De omvang van wijk De Volgerlanden is groot. Om bewoners zich te laten oriënteren en identificeren met hun woonomgeving, is het opdelen van dit grote stedelijke veld in een menselijke maat van groot belang. Het landschappelijk raamwerk vormt de perfecte kapstok voor de situering en omvang van de woonbuurten. Verder past dit concept goed bij Hendrik-Ido-Ambacht dat heldere, overzichtelijke en groene woonbuurten aanbiedt.

Op hoofdstructuurniveau tekent zich een assenkruis af, dat als vanzelf de vier dorpen definieert. Elk dorp presenteert zich met een eigen gezicht aan het landschappelijk raamwerk dat bestaat het Perenlaantje, maar ook nieuwe landschappelijke elementen als het Appellaantje, de Dubbele Wetering, 't Landje en de Dorpsweide.

Zo ontstaat een sterke eigen identiteit. De vier kenmerkende openbare ruimtes zijn: Laantjes, Straatjes, Erfjes en Hofjes. Deze vier ruimten, vormen de drager voor de sfeer, de identiteit en het referentiekader voor de uitwerking van het openbare gebied van De Vier Dorpjes.

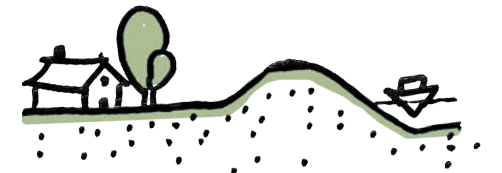
Concepttekening landschappelijke raamwerk (2018)

De ligging van De Vier Dorpjes in het assenkruis van het landschappelijke raamwerk (2018)

Kenmerk noordelijk dijkbuurtje: situering direct aan de dijk

Kenmerk zuidelijk dijkbuurtje: afstand tot de dijk

Hoofdopzet De Erfjes-Zuid

Stedenbouwkundig concept

Concept

Het dorp De Erfjes verwijst naar het dijkbuurtje Burgemeester van Akenwijk aan de Onderdijkserijweg. Net als dit dijkbuurtje worden De Erfjes gekenmerkt door een informele en speelse sfeer, met veel verwijzingen naar het boerenleven dat zich hier honderden jaren lang afspeelde. Deze landelijke en dorpse identiteit komt onder andere tot uiting in het groene karakter van het dorp. De warme materialen in combinatie met het groen en slingerende wegen zorgen voor sfeervolle ruimtes waar bewoners van het alledaagse leven kunnen genieten.

In het dorp De Erfjes spelen de volgende elementen uit het landschappelijk raamwerk een belangrijke rol:

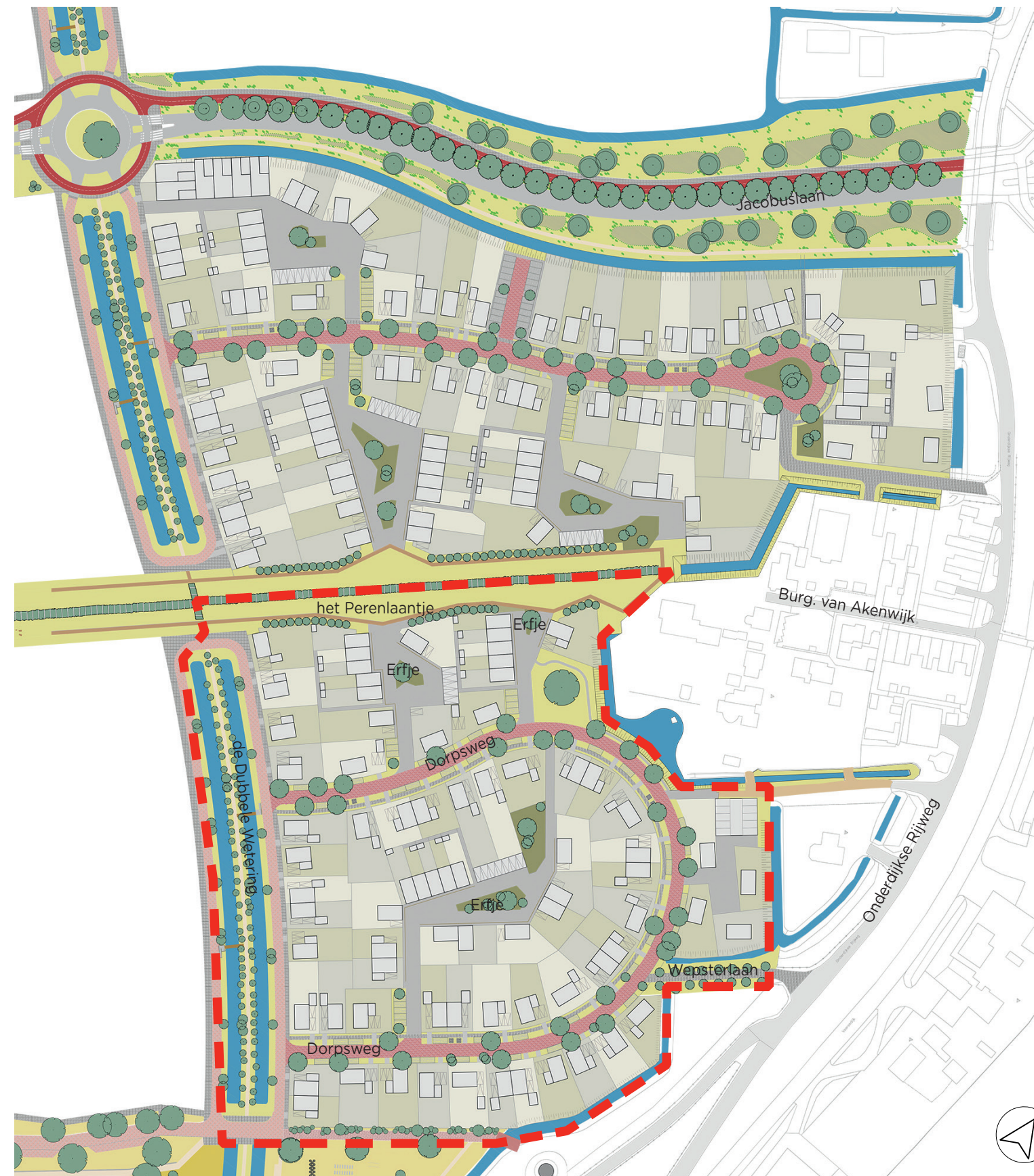
- De Jacobuslaan vormt de noordelijke rand en biedt een groene wandelroute langs de watergang richting de dijk.
- Het Perenlaantje verdeelt het dorp in een noordelijk en zuidelijk deel, maar is met doorkijkjes vanaf de Erven ook sterk verbonden en daarmee een belangrijk onderdeel in de beleving van het dorp.
- Aan de Dubbele Wetering toont het dorp haar gezicht en biedt een prachtig uitzicht voor de daaraangelegen woningen.

Twee sferen

In het dorp zijn twee sferen te onderscheiden. De leidende structuur door het dorp zijn de twee ontsluitingswegen. Deze worden gekenmerkt als de dorpswegen. De kavels aan de dorpswegen hebben een ruime opzet, waar het vrije buitenleven tot uiting komt. Door een wisselende diepte van voortuinen ontstaat er een verrassende relatie tussen de woningen en de dorpsweg.

Daarnaast zijn er de erven. In deze omsloten en collectieve erven heerst gemeenschapsgevoel en ontmoeten mensen elkaar makkelijk. De woningen staan dicht 'op' het erf en kennen een grote diversiteit aan woningtypen. De woningen zijn modern, maar refereren aan de stijl uit de streek. De erven zijn vormgegeven alsof ze organisch zijn gegroeid. Met alleen bestemmingsverkeer kunnen de kinderen er veilig spelen zonder last te hebben van doorgaand verkeer. Auto's kunnen parkeren op eigen terrein of in de parkeerschuren die grenzen aan de erven.

Dit DO-IPOR richt zich op het zuidelijke deel van De Erfjes, zoals hiernaast met een rood gestippeld kader aangegeven.

Stedenbouwkundig plan van De Erfjes met dorpswegen en erven (2020)

Hoofdopzet De Erfjes-Zuid

Het inrichtingsplan

Het voorliggende inrichtingsplan richt zich op het zuidelijke deel van De Erfjes. Voor het noordelijke deel gelden dezelfde principes die zijn opgenomen in een apart inrichtingsplan.

De dorpsweg

De dorpsweg wordt ontsloten vanaf de Dubbele Wetering. Alleen voetgangers en fietsers kunnen de weg vervolgen richting de Onderdijkserijweg via onder andere het Wepsterlaantje.

Het profiel van de dorpsweg bestaat uit een rijbaan met aan een zijde een vrij liggend voetpad. Aan beide kanten van de weg worden inritten naar parkeerplaatsen op eigen terrein afgewisseld met openbaar langsparkeren. Waar geen parkeerplaatsen nodig zijn, wordt het groen ingericht met bomen. Als erfafscheiding worden lage hagen toegepast met een mix van verschillende soorten, wat bijdraagt aan de groene uitstraling van het wegprofiel. Bij de entrees van de erven is de weg ingericht met een verkeersplateau, wat zowel de rijsnelheid verder terugbrengt als de toegang tot de erven verduidelijkt.

De erven

De erven zijn vormgegeven als eigentijdse boerenerven. Ze dragen een meer besloten sfeer uit dan de dorpsweg. De woningen zijn geclusterd rondom intieme ruimtes en staan als het ware 'op' het erf. Hierdoor wordt ontmoeting gefaciliteerd en het gemeenschapsgevoel versterkt.

Om het verschil met de dorpsweg te benadrukken, in zowel sfeer als beoogd gebruik, wordt het profiel van de erven ingericht als een plek waar de auto te gast is. Alle bestrating bevindt zich op één niveau. Langs de woningen wordt een zone aangebracht die de overgang tussen privé en openbaar markeert en die plaats kan bieden aan bankjes en/of bloempotten.

Het hart van elk erf wordt ingericht als een groene speel- en ontmoetingsplek voor de bewoners. Rondom de bomen komen vaste plantenborders en gras waar ook speelaanleidingen een plek krijgen.

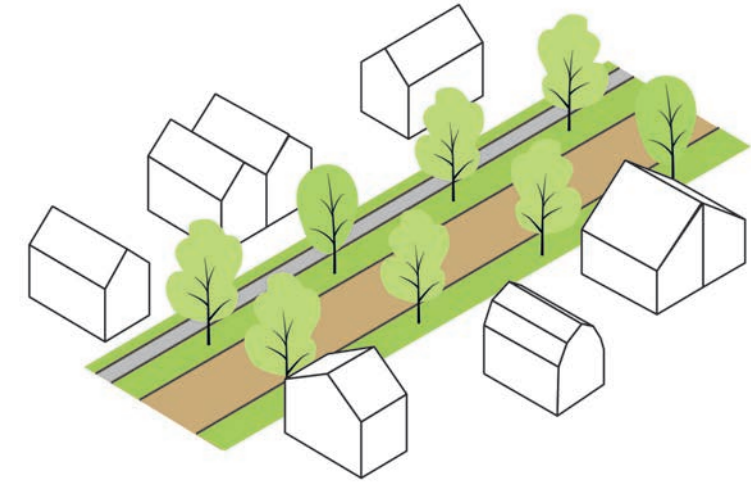
Het Perenlaantje

Het historische perenlaantje heeft een centrale plek in de vier dorpjes en vormt de scheiding tussen de Erfjes-Noord en de Erfjes-Zuid. Aan beide zijden van het perenlaantje komen wandelpaden die in verbinding staan met de erven.

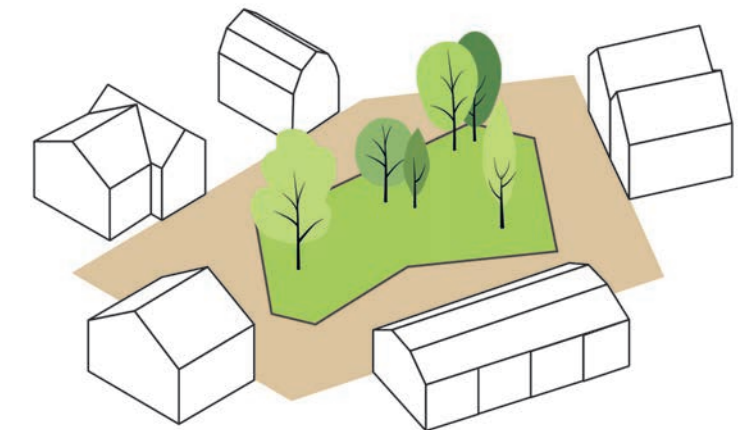
De Dubbele Wetering

De ontsluiting naar de Erfjes-Noord en Erfjes-Zuid vindt plaats via de Dubbele Wetering. De rijbanen, die éénrichtingsverkeer zijn, worden van elkaar gescheiden door een brede waterpartij (dubbele wetering) waartussen zich een wandelpad bevindt. Vanaf zowel de Erfjes als de Hofjes is dit wandelpad met bruggetjes over het water te bereiken.

Inrichtingsplan

Dorpsweg: ontsluitingsweg waar de bomen en de voortuinen met hagen bijdragen aan een groen wegprofiel

Erven: collectieve plekken met een groen middendeel, de woningen liggen direct aan het erf

Hoofdopzet De Erfjes-Zuid

Inrichtingsplankaart

Hoofdopzet De Erfjes-Zuid

Materiaalkeuze

Materialisatie

Voor de bestrating van het dorp De Erfjes wordt voortgeborduurd op het palet dat gekozen is voor De Vier Dorpjes. Daarmee is de kleur en het type vastgesteld van de straatbakstenen voor de rijwegen, van de grasbetonstenen voor de parkeervakken en van de betontegels voor de trottoirs.

Door variatie in de profielopbouw van de straten, afwateringsprincipes, legpatronen en detailleringen, worden de verschillen tussen de dorpen tot uitdrukking gebracht. Het gemeenschappelijke materialenpalet zorgt er tevens voor dat er wel eenheid wordt ervaren in het gehele gebied van De Vier Dorpen. Het komt bovendien de beheerbaarheid ten goede.

Kenmerkend voor De Erfjes is het onderscheid in sfeer tussen de dorpsweg en de erven. Dit komt niet alleen tot uiting in de positie van de woningen, met ruime voortuinen aan de dorpsweg of juist direct grenzend aan het erf, maar ook in de architectuur en de materialisatie van de openbare ruimte.

De rijbaan van de dorpsweg wordt uitgevoerd in de rode gebakken klinker uit het palet. Het voetpad wordt uitgevoerd in de standaard betontegel. De inritten aan de overzijde sluiten aan op de materialisatie en detaillering van de parkeervakken en worden zodanig uitgevoerd in de dichte variant van de grasbetonsteen.

Om aan weerszijden van de dorpsweg een groene sfeer te creëren worden de groene parkeerplaatsen afgewisseld met groenvakken. Deze worden voorzien van en gras/kruidenmengsel en waar mogelijk bomen.

Op de erven komt een bestratingsmix van de rode gebakken klinker met een gele klinker. Deze gele klinker komt ook elders in Hendrik-Ido-Ambacht voor. De bestratingsstrook langs de randen van de erven en de woningen krijgt een ander legverband en andere kleurverhouding. Dit wordt op de volgende bladzijden nader toegelicht.

Concept profiel dorpsweg

Concept profiel erf

Hoofdopzet De Erfjes-Zuid

Materiaalkeuze

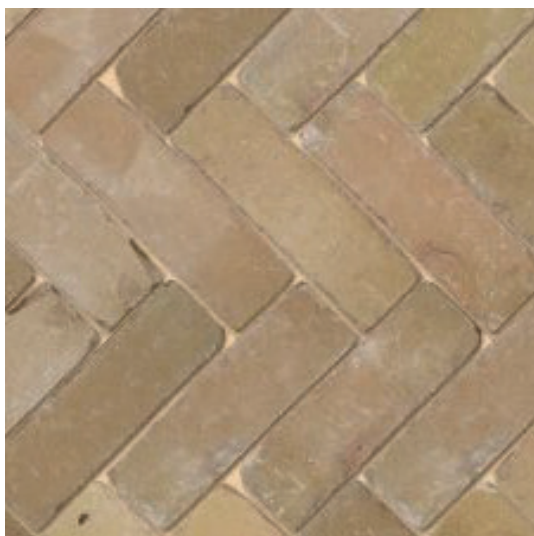
verharding Dorpsweg

rijbaan: gebakken klinkers terra rossa keiformaat trottoirband: schuine band

voetpad: betontegel (30x 30x 8cm)

verharding Erven

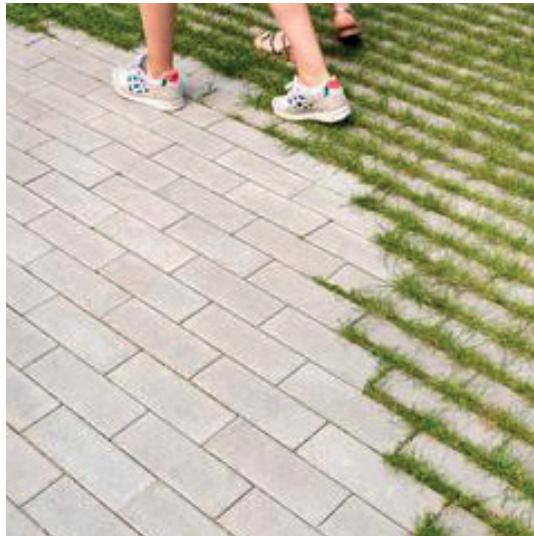
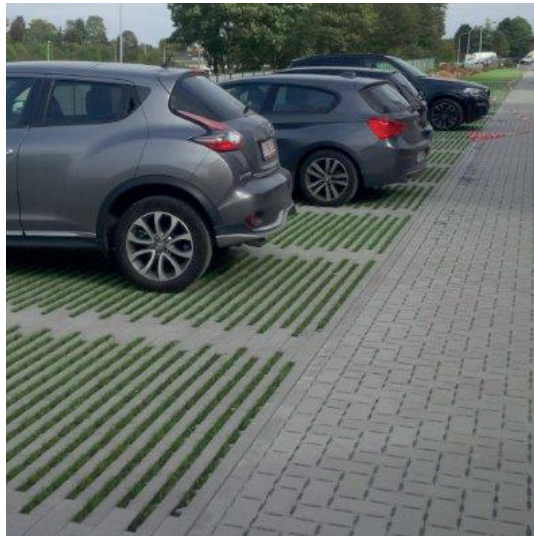

gebakken klinkers dorpsweg (terra rossa) gemixt met gebakken klinker Julianalaan

bestratingsmix erven: randen
SBS keiformaat halfsteensverband
verhouding rood/geel = 70/30

bestratingsmix erven: riiloper

verharding parkeren

parkeerplaatsen: Hydro Lineo groenstenen groenstenen met en zonder grasvoeg (30x 10x 8cm)

markering parkeerplaatsen: p-tegel

Hoofdopzet De Erfjes-Zuid

In het wegprofiel van de erven bevindt alle bestrating zich op één niveau. De positie en afmeting van het groene middengebied bepaalt waar de auto kan komen en waar niet. Door korte rechtstanden en een variërende breedte wordt voorkomen dat er te hard wordt gereden.

Langs de woningen wordt een zone van een meter aangebracht die de overgang tussen privé en openbaar markeert en waar mensen desgewenst iets kunnen neerzetten.

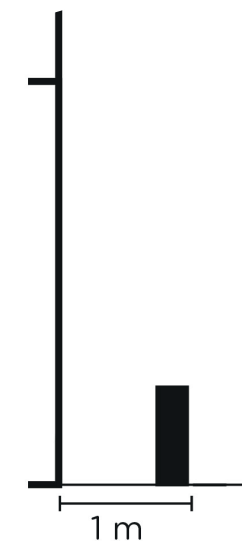
Het samenspel van groen en verharding zorgt ervoor dat het erf in zijn geheel een uitnodigende plek is om te spelen en elkaar te ontmoeten.

Inrichting 1m-zone

Om de 1m-zone te markeren en te voorkomen dat auto's te dicht langs de gevel komen, worden er door de gemeente paaltjes geplaatst. Omdat het openbaar gebied betreft zijn deze onderdeel van het inrichtingsplan. In overleg met de ontwikkelaar en architect wordt gekozen voor een bij de architectuur van de woning passende keuze. Hiernaast worden enkele opties hiervoor getoond.

principe inrichting erf met 1m zone en rijloper in onderscheidende bestratingsmixen

1m-zone met paaltje

Hoofdopzet De Erfjes-Zuid

Het dorp De Erfjes wordt gekenmerkt door een informele en speelse sfeer, verwijzend naar de landelijke en dorpse identiteit die dit gebied voorheen altijd heeft gehad. Deze sfeer komt onder andere tot uiting door het groene karakter. Het beplantingsconcept voor De Erfjes is dan ook heel belangrijk voor het slagen van het dorpje als geheel.

Beplanting dorpsweg

De voortuinen van de woningen aan de dorpsweg hebben een wisselende diepte wat de weg een informeel karakter geeft. Als afscheiding van de voortuinen worden lage gemengde hagen gebruikt. Dit is aantrekkelijk voor vogels en insecten, verhoogt de biodiversiteit en draagt bij aan de speelse sfeer. Daarnaast komen langs de Dorpsweg verspreid bomen te staan. Ze staan op wisselende afstanden van elkaar, zijn van verschillende groottes en bestaan uit een mix van verschillende soorten. De bomen zullen worden opgekroond op 4,5 meter zodat het verkeer er geen last van heeft en de openbare verlichting niet wordt belemmerd. In de boomspiegels zal een bloemenmengsel worden gezaaid om het landelijke gevoel te versterken. Rondom de parkeerhoven staan groepen gemengde heesters met af en toe een kleine boom.

Beplanting erven

De Erven zijn collectieve plekken waar mensen elkaar makkelijk kunnen ontmoeten.

In het hart van elk erf bevindt zich een groengebied met heesters en een kenmerkende grote boom. De keuze voor deze boom is gemaakt op basis van het historische karakter van het omliggende gebied. Behalve met bomen wordt de centrale groene ruimte ingericht met gazon en borderbeplanting. Hiervoor wordt een zaadmengsel toegepast van vaste planten met verschillende bloemen die jaarrond een mooi beeld opleveren.

Beplanting perenlaantje

De historische perenberceau dat midden door het dorp De Erfjes loopt, is ingepast in een brede groene zone. Zo is er voldoende groeiruimte voor de bomen en komt dit bijzondere landschapselement goed tot zijn recht. Naast de hoge hagen op uitgeefbaar gebied, wordt een strook ingeplant met diverse soorten inheemse heesters. Door deze grote variatie ontstaat in elk seizoen een andere beleving, ook biedt het dieren en insecten een ideale uitvalsbasis. Aan weerszijden van het pad wordt een graskruidenmengsel ingezaaid. Hierdoor ontstaat er een gelaagd beeld richting de gemengde heesterrand en richting de perenberceau. De bloemen trekken insecten, bijen en vlinders aan, wat goed is voor de bestuiving van de vruchtbomen. In de heesterrand zullen daarom ook enkele grote insectenhotels geplaatst worden.

Dorpsweg

Erf

Perenlaantje

Beplantingskeuze

Klimaatadaptatie

Bij de inrichting van De Vier Dorpjes (openbaar gebied) wordt in toenemende mate aandacht besteed aan Klimaatadaptatie. Waar in de Laantjes aandacht was voor wateroverlast (IT-drain en water passerende verharding) en er bij de Straatjes ook werd gekeken naar biodiversiteit qua beplanting, gaan we in De Erfjes weer een stapje verder met aandacht voor natuurinclusief bouwen, hittestress en droogte.

Ook de bebouwing wordt in dit dorp voor een deel meegenomen in het klimaatadaptieve ontwerp.

Waterberging

De parkeerplaatsen zullen verhard worden met grasbetonstenen. Dit zorgt dat de totale hoeveelheid verharding in het dorp aanzienlijk wordt verminderd. Door de brede grasvoeg kan water direct in de bodem infiltreren. Dit is gunstig bij bijvoorbeeld piekbuien. Daarnaast zorgt deze grasvoeg voor meer mogelijkheden voor kruiden en grassen om te groeien wat weer insecten aantrekt.

Ook de inrichting van het groen zorgt ervoor dat water zoveel mogelijk wordt vastgehouden in het gebied: door vaste plantenborders en gras/kruidenmengsels in plaats

van gazon, wordt namelijk ook de sponswerking van de bodem vergroot. Voor de gehele inrichting van De Erfjes is de bodemkwaliteit belangrijk. Dit betekent dat er een goed doorwortelbare bodem moet worden aangebracht met goede groeivoorwaarden. Waar mogelijk moet water kunnen infiltreren in de bodem zodat het grondwater wordt gevoed, maar ook zodat het riool bij piekbuien minder wordt overbelast.

Biodiversiteit

In het dorp De Erfjes wordt ingezet op een hoge variatie in beplanting, met een zoveel mogelijk inheemse oorsprong om aantrekkelijk te zijn voor vogels, vlinders en insecten. Op deze manier kunnen de aanwezige biotopen in het gebied worden aangevuld en versterkt.

Langs de Dorpsweg komen hagen in de voortuinen. Dit worden gemengde hagen bestaande uit verschillende soorten. Langs de Dorpsweg komt een mix van verschillende soorten bomen te staan, met verschil in vorm, grootte, hoogte en bloeitijd en op wisselende afstanden van elkaar om zo de ecologische waarde te vergroten.

Ook op de Erven wordt gebruik gemaakt van een grote variatie aan soorten bomen, heesters en lagere vaste beplanting om zo de biodiversiteit te verhogen.

Langs het Perenlaantje wordt een gemengde haag toegepast bestaande uit een mix van inheemse heestersoorten. Deze zijn afwisselend in bloeitijd, hoogte en vorm. Op die manier ontstaat een aantrekkelijk struweel voor vogels maar ook voor hommels en wilde bijen, die weer belangrijk zijn voor de bestuiving van perenbloesems.

Hittestress

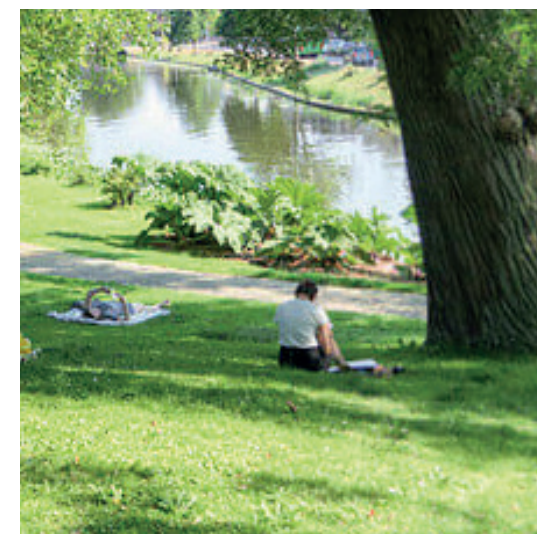
Een gevolg van de klimaatverandering zijn de toenemende warme droge zomers. De schaduwwerking van bomen en heesters zorgen voor verkoeling voor zowel mensen als planten en dieren. Ook de aanwezigheid van groene of waterrijke plekken op korte afstand dragen hiertoe bij. Daarnaast wordt verharding geminimaliseerd door smalle wegprofielen en groene parkeerplaatsen.

waterberging door minder verharding en een goede sponswerking van de bodem

meer biodiversiteit met inheemse beplanting

voldoende schaduwwerking met bomen voor mensen, dieren en planten

Natuurinclusief bouwen

Door de natuur een volwaardige plek te geven in bouwprojecten ontstaat een aantrekkelijke, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving voor mens en dier.

Voor dieren betekent dit dat ze in de omgeving de vier V's kunnen vinden, voedsel, voortplanting, veiligheid en verplaatsing. Hiervoor moeten de meeste dieren zich tijdens hun levenscyclus kunnen verplaatsen in het landschap. Een gebied is geschikt voor een soort wanneer er continu aan de vier V's wordt voldaan. Is een gebied geschikt voor veel soorten, dan is dat natuurinclusief.

Voor de Volgerlanden-Oost zijn er 5 soorten waarvoor met de nieuwe dorpen hun leefgebied uitgebreid wordt:

1. Huismus
2. Oeverwaluw
3. Gierzwaluw
4. Gewone dwergvleermuis
5. Egel

Deze soorten komen al voor in de omgeving, kunnen zich verplaatsen via de groen- en waterstructuren van de hoofdstructuur en bewoners kunnen een bijdrage leveren aan een goede omgeving voor deze soorten.

Naast deze soorten worden er maatregelen getroffen voor flora en insecten. Beiden hangen met elkaar samen.

Een natuurinclusieve omgeving voor deze soorten bereiken we met drie bouwstenen.

De eerste bouwsteen van natuurinclusief bouwen is natuur in het gebouw: het inbouwen van verblijfsplaatsen in woningen, bijvoorbeeld via neststenen. Dit is noodzakelijk voor diersoorten die voor hun broedgelegenheid van gebouwen afhankelijk zijn, zoals huismussen, gierzwaluwen, vleermuizen en vele insecten. Voor de nieuwbouw in het dorp De Erfjes geldt dat deze voorzieningen moeten worden aangebracht.

De tweede bouwsteen is natuur aan, op en om de woning. Denk aan: begroeide daken en gevels en natuurlijke tuinen met egeldoorgangetjes en groene erfafscheidingen.

De derde bouwsteen is natuur in de buurt: het toepassen van groen en blauw in de directe woonomgeving en het aanleggen van groene en blauwe verbindingen met andere delen van Hendrik-Ido-Ambacht of het buitengebied, zoals via hagen, bomen of natuurvriendelijke oevers.

Alle drie de bouwstenen vergroten de biodiversiteit, leefbaarheid en natuurbeleving; de laatste twee bouwstenen vergroten ook de klimaatbestendigheid van het gebied.

In dit inrichtingsplan voor het dorp De Erfjes Zuid wordt op een aantal manieren vormgegeven aan een natuurinclusieve inrichting. Zo worden er grastegels toegepast voor de parkeerplaatsen bij de ingang van het erf. Ook het middengebied van de erven wordt zo groen en natuurlijk mogelijk ingericht met inheemse bomen, heesters en bloemrijke borders. Langs de dorpsweg worden lage, gemengde hagen als erfafscheiding voorgesteld om ook in de overgangen tussen privé en openbaar gebied aantrekkelijke leefgebieden te creëren voor vogels en insecten.

Er wordt gewerkt aan een brochure waar informatie in staat over manieren om bewoners te stimuleren om ook de eigen tuin natuurvriendelijk in te richten.

Inbouwnestelementen voor insecten, vogels en vleermuizen

begroeide gevels en groene daken voor vogels, vlinders en insecten

Inheemse beplanting aantrekkelijk voor vlinders en bijen

Verkeer en parkeren

Facetkaart

De wegen langs de Dorpsweide en de Dubbele Wetering (30 km/u) vormen de buurtontsluiting. Voor de weginrichting gelden de regels van een 30 km/u zone met een parkeerverbod op het rijbaan gedeelte.

De erven worden gevormd door erftoegangswegen, hier gelden de regels van een 30-km zone met een parkeerverbod buiten de daartoe ingerichte parkeerplaatsen.

legenda

- openbaar parkeren
- openbaar parkeren (gereserveerd)
- parkeren privé terrein
- parkeren privé terrein (parkeerschuur)
- buurtontsluiting
- erftoegangsweg

Het openbare parkeren vindt plaats langs de Dorpsweg en geconcentreerd bij de entrees van de erven. De water passerende bestrating en p-tegel zorgen voor een afleesbaar parkeervak.

De nota ‘Parkeren in de Volgerlanden’(juli 2011) vormt de basis voor de parkeerberekening. Deze nota is in oktober 2013 herbevestigd voor de daaropvolgende jaren.

Per woningcategorie is een norm vastgesteld van direct aan te leggen parkeerplaatsen, voor bewoners en bezoekers. Daarnaast zijn er reserveparkeerplaatsen indien uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen nodig blijkt.

Elk erf heeft een collectieve carport (niet openbaar) die een overdekte parkeerplek biedt voor de bewoners. Daarnaast kan deze plek ook gebruikt worden voor buurtfeestjes. Bewoners van de rijwoningen en bezoekers parkeren bij de ingang van de erven op de daar aanwezige parkeerplaatsen. De hoeveelheid autobewegingen op het erf zelf blijft hierdoor beperkt en zorgt voor een ontspannen, veilige en bijzondere sfeer.

Parkeerberekening B2-Zuid						
Segment	aantal	P-norm	aantal	R-norm	aantal	totaal pp
4	10	1,4	14	0,3	3	17
5	12	1,7	20,4	0,3	3,6	24
6	16	1,7	27,2	0,3	4,8	32
7	18	2	36	0,3	5,4	41,4
8a	22	2	44	0,3	6,6	50,6
TOTAAL	78		142		23	165

Situering	berekening	tekening
Parkeerplaatsen	46	56
Reserve	23	13
Privé	96	88
Privé-Carport	-	19
TOTAAL	165	176

Spelen

In het dorp De Erfjes zijn het met name de erven die worden ingericht als uitnodigende plekken om te spelen en elkaar te ontmoeten. Zowel de verharde als het groene middengebied bieden hiervoor aanleiding.

Net als op een boerenerf grenzen de woningen zonder voortuin direct aan het erf. In de zone direct voor de woning kunnen bewoners voor hun huis zitten, met elkaar praten en een oogje op de kinderen houden. De verharde delen van het erf zijn bij uitstek geschikt om te skaten, te steppen of te (leren) fietsen. In het groene hart van het erf zorgt de beplanting van bomen, heesters en een plant vak met vaste planten voor een 'erf eigen' sfeer. De speelplekken die zich hier bevinden vormen een integraal onderdeel van deze groene inrichting.

Natuurlijk spelen

Het spelen op het erf richt zich in de eerste plaats op kleine kinderen (0-10 jaar) die op of in de nabijheid van het erf wonen. Voor de kinderen met een grotere actieradius zijn er in het gebied (de andere dorpen en de hoofdstructuur) andere speel- en sportplekken te vinden. Zoals een bootcamp locatie, waterspeelplek en trapveld. Natuurlijk en informeel spelen is het doel op de erven. Met speel- en beweegaanleidingen in het groen in plaats van speeltoestellen, plekken om te ontdekken en ruimte voor vrij spel.

Facetkaart

Spelen

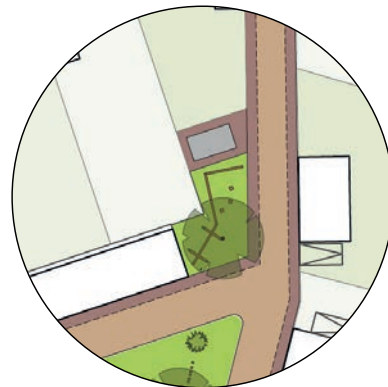
Concept ruimtelijke indeling

De vlakverdeling van het groene middengebied wordt bepaald door een 'lint' dat bestaat uit verschillende speeltoestellen. Dit 'lint' vormt de rand van een border als een zitelement of gaat er juist dwars doorheen, bijvoorbeeld als een avonturenpaadje of evenwichtsbalk.

Het 'lint' van speeltoestellen, die het groene middengebied indeelt in verschillende plekken, kan op allerlei manieren worden samengesteld. Om variatie aan te brengen in de erven onderling is gekozen om elk 'lint' een eigen thema te geven. Ter inspiratie voor de verdere uitwerking volgen hier enkele mogelijkheden van het 'lint' als parcours.

Materiaal gebruik

Voor de verschillende speeltoestellen worden natuurlijke materialen gebruikt zoals hout en keien. Het uitgangspunt is dat er geen speeltoestellen worden geplaatst waar een ondergrond met valdemping voor nodig is. Dit betekent dat de valhoogte maximaal 1m mag zijn, waarbij een natuurlijke ondergrond van gazon volstaat. Dit betekent vooral lage speeltoestellen.

Evenwichtsparcours

Wipetoestellen

Loopbrugparcours

Groen

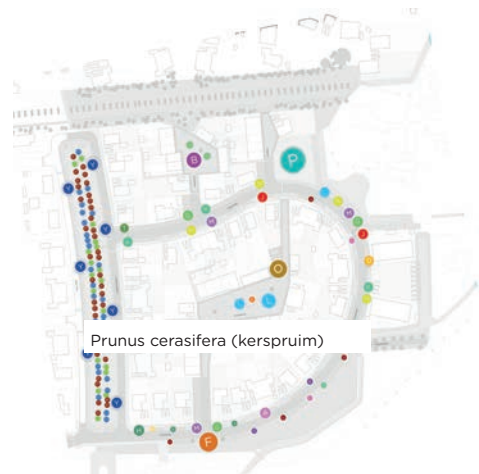

Op elk erf staat een bijzondere boom centraal, welke verschillend zijn op elk erf. Dit wordt gecombineerd met andere kleine heesters en vaste planten. De beplanting bestaat uit een vaste basis en wordt op elk erf aangevuld met andere soorten zodat een unieke samenstelling ontstaat.

Mogelijk kunnen de vaste planten worden aangebracht met een zaadmengsel, al dan niet ondersteund door de aanplant van enkele structuurplanten volgens de conventionele aanpak.

Bomen

Prunus cerasifera (kerspruim)

Fraxinus Angustifolia

Boomsoorten

Laanbeplanting met een mix van verschillende soorten, met een onderscheid in vorm aan zuid- en noordkant de weg. Aan de noordkant is ruimte voor grotere laanbomen van gelijke vorm (ovaal/piramidaal) en hoogte (8-20m). In eerste instantie is er geselecteerd op gebiedseigenheid en biodiverse waarden. De variatie is gekozen op basis van bladvorm, herfstkleur en bloeiwijze. Door in te zetten op een divers palet wordt een grotere biodiversiteit gecreëerd en is er variatie voor vogels en insecten. Ook zorgt de diversiteit voor een afwisselend straatbeeld door de seizoenen heen, met bloeiende bomen in het voorjaar, verschillende groene bomen in de zomer en opvallende herfstkleuren in de herfst. Aan de noord- en zuidkant van de weg worden de bomen geplaatst in een strook bomengranulaat van 2,5m breed met aan weerszijden wortelschermen. Aan de zuidkant van de weg is gekozen voor een selectie van smallere bomen. Door te kiezen voor bevederde soorten in plaats van hoogstam, laten deze bomen veel blad zien op ooghoogte niveau, wat het straatbeeld een extra groene uitstraling geeft.

Malus 'Evereste'
Sierappel

- 5-8m
- Opvallende herfstkleur
- witte bloesem

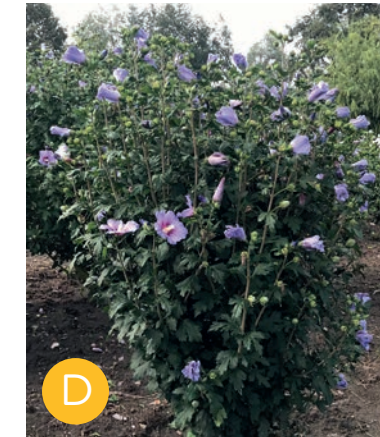
Acer palmatum 'Atropurpureum'
Japanse esdoorn

- 8-10m
- Donkerrood blad
- Opvallende rode herfstkleur

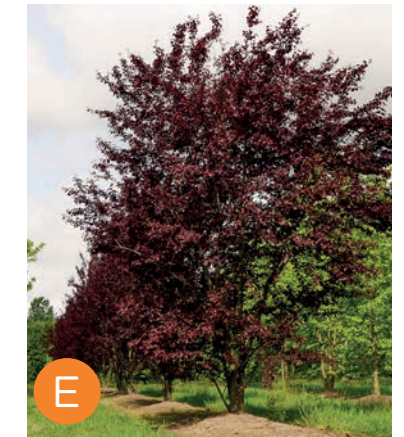
Prunus padus 'Watereri'
Europese vogelkers

- 6-10m
- Bloei april
- Wit

Hibiscus syriacus 'Marina'
Tuinhibiscus

- 2-3m
- Bloei zomer t/m herfst
- Blauw-paarse bloemen

Prunus cerasifera
Kerspruim

- 6-8m
- Bloei maart t/m april
- Roze

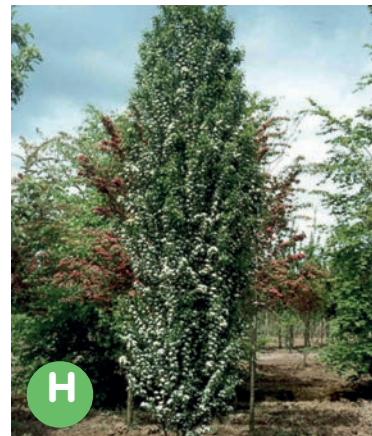
Magnolia kobus
Noordelijke Japanse magnolia

- 8-12m
- Bloei maart/april
- Wit

Acer freemanii 'Armstrong'
Esdoorn

- 10-15 m
- Opvallende rode herfstkleur

Crataegus monogyna 'Stricta'
Eenstijlige meidoorn

- 8-10 m
- Drachtboom voor bijen

Prunus serrulata 'Taihaku'
sierkers

- 5-7m
- Bloesem in april
- Geel/oranje herfstkleur

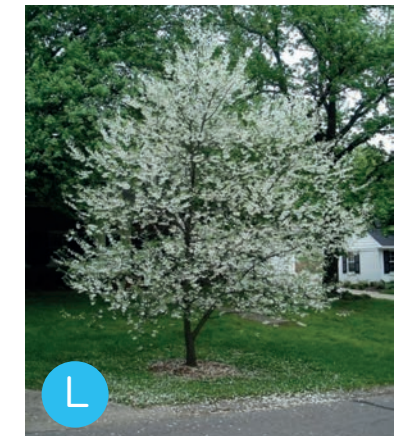
Sorbus latifolia
Breedbladige meelbes

- 12-15 m
- Opvallende witte bloemen mei
- Drachtboom voor bijen

Juglans regia 'Broadview'
Gewone walnoot

- 15-20 m
- Bloeit in mei
- Groen

Halesla carolina
Sneeuwkllokjesboom

- 6-8 (10) m
- Bloei in april/mei
- Geel herfstkleur

Boomsoorten

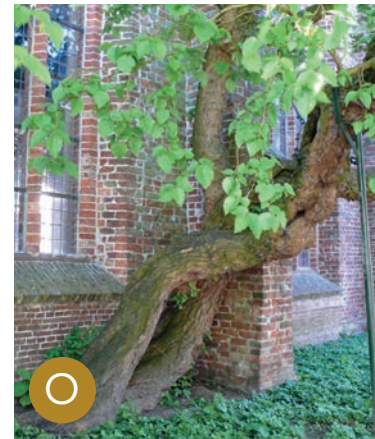
**Gleditsia triacanthos
'Sunburst'**
Valse christusdoorn

- 8-12 m
- Opvallende gele herfstkleur

Tilia cordata 'Savaria'
Winterlinde

- 12-20 m
- Drachtboom voor bijen
- Cultivar weinig last van luizen

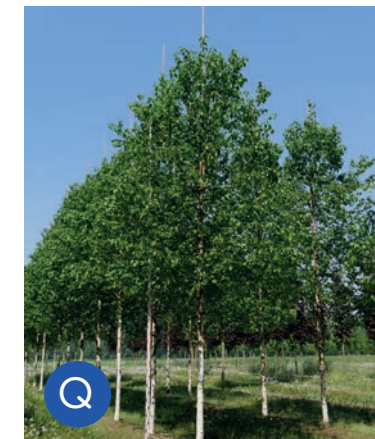
Morus nigra
Zwarte Moerbei

- 6-10 (15) m
- Bloeit in mei/juni

**Fraxinus angustifolia
'Cimzam'**
Smalbladige es

- 15-20 m
- Opvallende oranje herfstkleur

**Betula albosinensis
'Fascination'**
Chinese berk

- 6-10 m
- Opvallende bast
- Gele herfstkleur

**Ilex x aquipernyi
'Dragon Lady'** Hulst

- 3-6 m
- Bloeit in mei/juni
- Wit

**Cornus kousa
'Milkyway'** Japanse grootbloemige kornoelj

- 4-6 m
- Bloeit in mei
- Purper herfstkleur

Acer campestre 'Green Column' Veldesdoorn

- 6-12 m
- Opvallende bloei in mei

Pyrus calleryana
Chinese sierpeer

- 8-12 m
- Opvallende witte bloemen

Cydonia oblonga
Kweeper

- 3-5 (8) m
- Bloeit in mei
- Geel herfstkleur

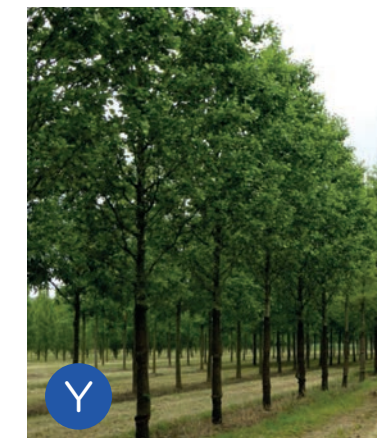
**Carpinus betulus
'Lucas'** Haagbeuk

- 8-10 m
- Bloeitijd april/mei
- Geel herfstkleur

Sorbus aucuparia
Gewone lijsterbes

- 10-20 m
- Katjes, bruingeel

Alnus glutinosa
Zwarte els

- 10-20 m
- Gele katjes

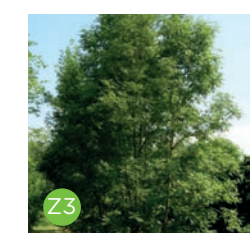
Salix alba
De gewone wilg

- 20-25 m
- Gele katjes, april

Alnus glutinosa
Knot els

- 10-20 m
- Bruingele katjes, maart/april

Fraxinus excelsior
Knot es

- 25-30 m
- april

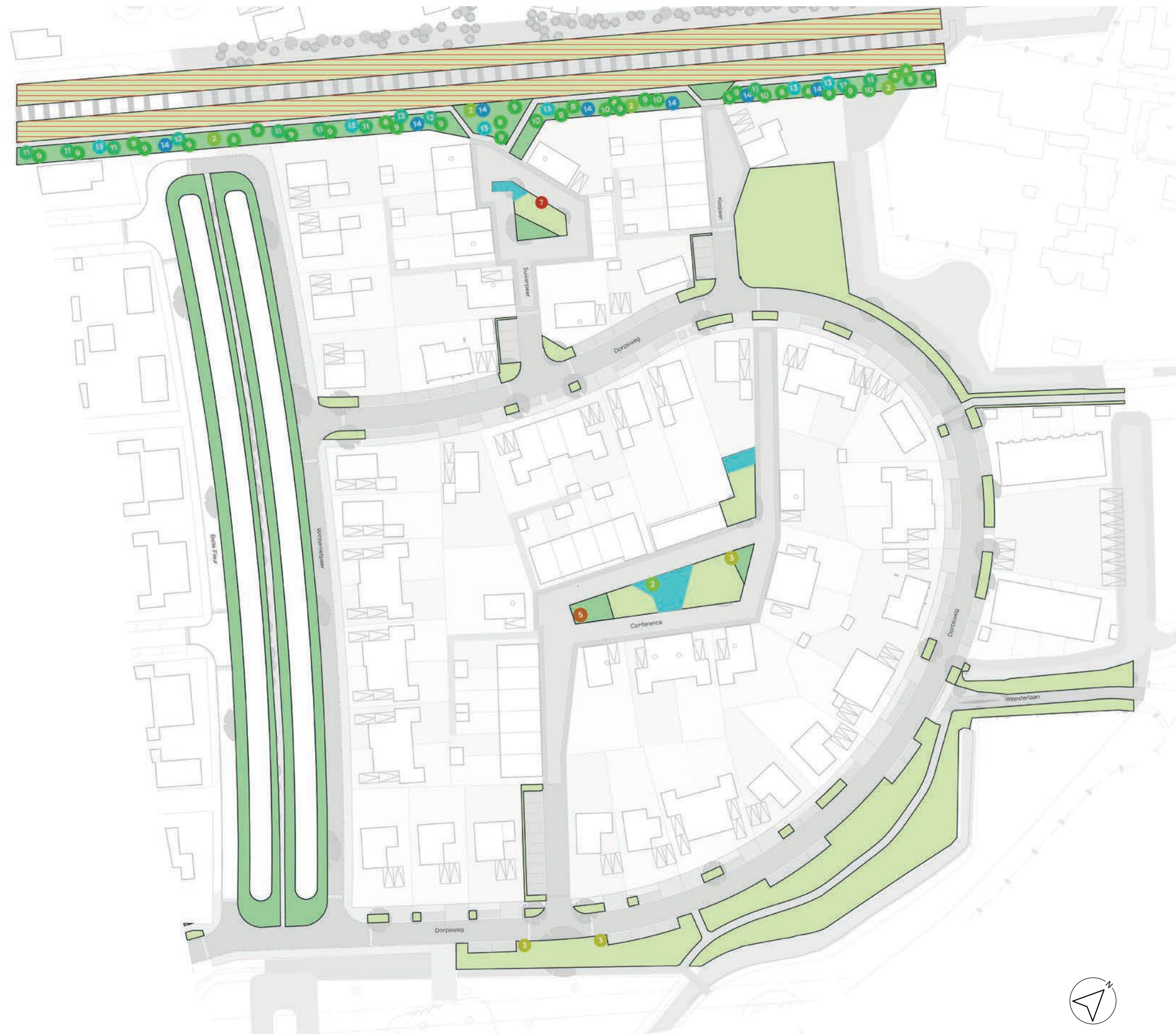

Heesters en onderbeplanting

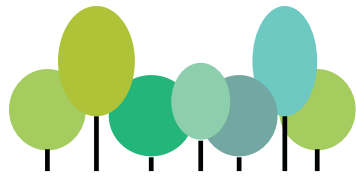
De haag langs het Perenlaantje krijgt een eigen mix met de focus op inheemse soorten (bosplantsoen). De mix bestaat uit verschillende heesters van 2-5m met daartussen af en toe kleine bomen (max. 10m). De soorten variëren in grootte, vorm, bloeitijd of herfstkleur en of ze wel of niet wintergroen zijn. De plekken worden een perfecte uitvalsbasis voor vogels en insecten, maar ook voor bijvoorbeeld kinderen die er kunnen ontdekken en spelen.

Behalve met bomen wordt de centrale groene ruimte van De Erven ingericht met gazon en borderbeplanting. Hiervoor wordt een zaaimengsel toegepast van vaste planten met verschillende bloemen die jaarrond een mooi beeld opleveren.

- 1 Cotinus coggygia 'Royal Purple' (Pruikenboom)
- 2 Sambucus nigra (Gewone vlier)
- 3 Pyracantha 'Golden Charming' (Vuurdoorn)
- 4 Viburnum bodnantense (Sneeuwbal)
- 5 Hypericum 'Hidcote' (Hertshooi)
- 6 Philadelphus coronarius (Gewone Boerenjasmijn)
- 7 Euonymus alatus (Gevleugelde Kardinaalsmuts)
- 8 Cornus mas (Gele kornoelje)
- 9 Rhamnus frangula (Sporkhout)
- 10 Euonymus europaeus (Wilde kardinaalsmuts)
- 11 Corylus avellana (Hazelaar)
- 12 Ilex x aquipernyi (Hulst)
- 13 Ligustrum vulgare (Wilde liguster)
- 14 Prunus spinosa (Sleedoorn)
- Heester (soort n.t.b.)
- Grasmengsel met klaver
- Bloem- en kruidrijk grasmengsel
- Vaste planten combinatie (soort n.t.b.)
- Ritterplaten

Heesterssoorten

De haag langs het Perenlaantje krijgt een eigen mix met de focus op inheemse soorten (bosplantsoen). De mix bestaat uit verschillende heesters van 2-5m met daartussen af en toe kleine bomen (max. 10m). De soorten variëren in grootte, vorm, bloeitijd of herfstkleur en of ze wel of niet wintergroen zijn. De plekken worden een perfecte uitvalsbasis voor vogels en insecten, maar ook voor bijvoorbeeld kinderen die er kunnen ontdekken en spelen.

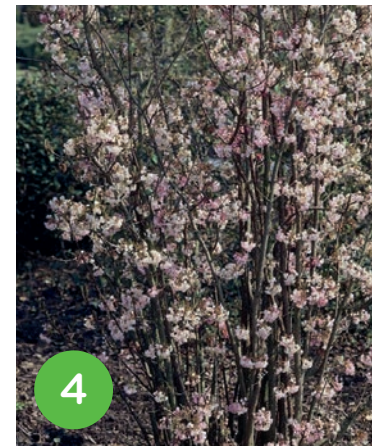
1
Cotinus coggygria
'Royal Purple'
(Pruikenboom)
• 300-500 cm
• Oranje, rood

2
Sambucus nigra
Gewone vlier
• 400-600 cm
• Bloeitijd mei-juni

3
Pyracantha 'Golden Charmer'
Vuurdoorn
• 200-300 cm
• Wintergroen

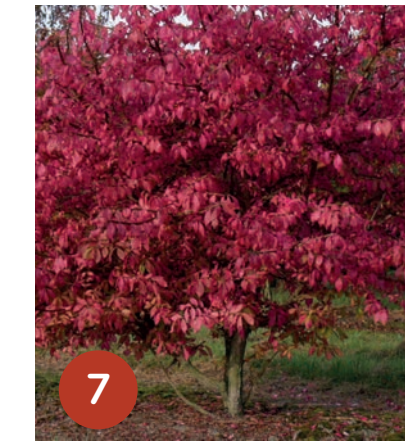
4
Viburnum bodnantense
Sneeuwbal
• 200-250 cm
• Bloeitijd januari-februari

5
Hypericum 'Hidcote'
Hertshooi
• 70-100 cm
• Bloeitijd juli-oktober

6
Philadelphus coronarius
Welriekende jasmijn
• 200 cm
• Bloeitijd mei-juni

7
Euonymus alatus
Kardinaalshoed
• 300-400 cm
• Felrode herfstkleur

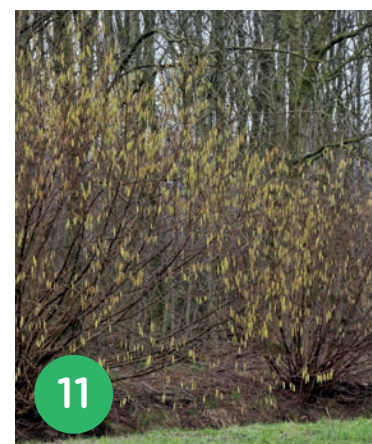
8
Cornus mas
Gele kornoelje
• 500-600 cm
• Bloeitijd februari-maart

9
Rhamnus frangula
Sporkehout/vuilboom
• 300-500 cm
• Wintergroen

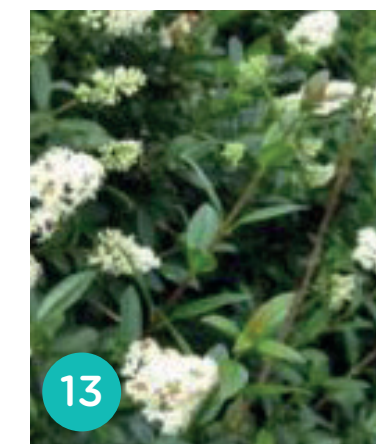
10
Euonymus europaeus
Gewone kardinaalshoed
• 300-400 cm
• Bloeitijd in mei
• Rood

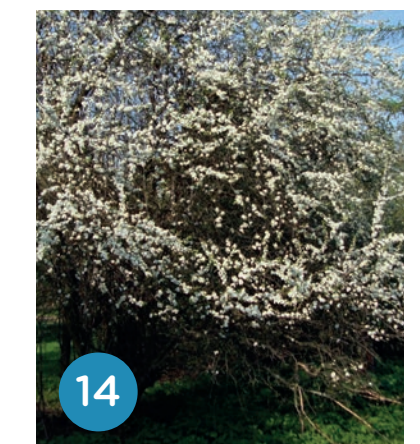
11
Corylus avellana
Hazelaar
• 400-600 cm
• Bruingele katjes februari-maart

12
Ilex x aquipernyi
'Dragon Lady'
Hulst
• 300-600 cm
• Wintergroen

13
Ligustrum vulgare
Wilde liguster
• 300-500 cm
• Wintergroen

14
Prunus spinosa
Sleedoorn
• 350-450 cm
• Bloeitijd maart-april

Onderbeplanting zaadmengsels

De centrale groenvakken op de erven worden voor een deel ingezaaid als grasveld en voor een deel voorzien van een vaste planten border. Deze vaste plantenborder geeft samen met de bomen- en heesterbeplanting een gelaagd en fraai beplantingsbeeld het hele jaar rond. De grote variatie in plantensoorten versterkt de biodiversiteit in het gebied.

De vaste planten borders worden beplant volgens het concept Bloomingfields of vergelijkbaar. Dit beproefde concept gaat uit van het zaaien van vaste planten in plaats van het gangbare aanplanten in een bepaalde maat. Het zaaien gebeurt via hydroseeding. Hierbij wordt het zaaimengsel in vloeibare vorm onder druk op de vlakke gespoten met behulp van een hydroseeder, maar men gebruikt ook voorgekweekte BF-zodematten. De techniek is snel, slim én de planten verrijken in korte tijd de biodiversiteit. Planten uit het mengsel groeien op de plek die het beste bij ze past.

Op deze wijze creëer je een inrichting die aansluit bij de omgeving en die gewaardeerd wordt door de bewoners omdat het naast de natuurlijke ecologische waarde ook een hoge esthetische waarde heeft.

Beplanting erven

Voor de erven worden twee verschillende mengsels gekozen, waarmee de erven afwisselend beplant worden. Dit versterkt de eigen sfeer van de erven die is ingezet met de keuze voor een unieke boomsoorten per erf. (Bijv. Amegreen Lime Light en Chyta Patchwork Quilt).

De definitieve samenstelling van het mengsel zal nader worden bepaald op basis van de specifieke omstandigheden (grondsoort, waterhuishouding) van het gebied.

Bloomingfields mengsel Amegreen Lime Light

De bloemen vormen later in het jaar een geweldige bron van zaad voor onze vogels. In dit mengsel worden de volgende soorten gebruikt: *Rudbeckia hirta*, *Eryngium planum*, *Achillea millefolium*, *Bupthalmum salicifolium*, *Stachys byzantina*, *Euphorbia polychroma* e.a. In dit mengsel zijn ook enkele eenjarige soorten opgenomen.

Bloomingfields mengsel Chyta Patchwork Quilt

Chyta kenmerkt zich door de vroeg bloeiende planten en de overvloedige zaadkoppen in de late herfst. Naarmate het mengsel zich ontwikkelt, gaat deze veel lijken op een informele, maar zeer onderhoudsarme kruidachtige border. De volgende soorten komen voor in dit mengsel, *Dianthus carthusianorum*, *Achillea millefolium*, *Festuca longifolia*, *Lychnis chalcedonica*, *Echium vulgare*, *Campanula persicifolia* e.a.

Onderbeplanting graskruidenmengsels

Zowel langs de dorpsweg als langs het perenlaantje wordt in plaats van gazon een graskruidenmengsel ingezaaid.

De dorpsweg

Het profiel van de dorpsweg heeft aan weerszijden een groene berm. In deze twee meter brede zone worden de parkeervakken met grasstenen afgewisseld met plantvakken voor bomen.

Om de dorpsweg een herkenbare beleving te geven, worden deze plantvakken en de reserveparkeerplaatsen ingezaaid met een graskruidenmengsel. Omdat de bomen langs de Dorpsweg juist van verschillende soorten zijn, zorgt de bloemrijke berm voor eenheid in het profiel. Daarnaast draagt het bij aan een dorpse ontspannen uitstraling.

Om jaarrond een mooi beeld te hebben, worden er ook bollen geplant. Deze vroege bloeiers geeft kleur en sfeer en zijn aantrekkelijk voor insecten. In het graskruidenmengsel komen opeenvolgende soorten tot bloei. De definitieve samenstelling van het mengsel zal worden bepaald

op basis van de specifieke omstandigheden (grondsoort, waterhuishouding) en ervaringen van beheerders met bepaalde graskruidenmengsel binnen de gemeente.

Het perenlaantje

Aan weerszijden van de wandelpaden wordt een graskruidenmengsel ingezaaid. Hierdoor ontstaat er een gelaagd beeld richting de gemengde heesterrand en richting het perenlaantje.

Zaaien en maaien

De natuurlijke zaaiperiode is na de zomer. Dan vallen van nature de zaden. De bodem is normaal gesproken warm en vochtig, ideaal voor een goede kieming. Het aantal maaibeurten bij voorkeur zo laag mogelijk houden (1-2x per jaar). Maaien na de winter is goed voor het insectenleven, vogels en andere beesten. De bodem kan daardoor wel verrijken, omdat de voedingsstoffen uit de planten weer door de bodem opgenomen kan worden.

voorbeeld graskruidenmengsel

voorbeeld berm met bollen

voorbeeld grasbloemenmengsel

Verlichting

Voor de armaturen wordt uitgegaan van de nieuwe gemeentelijke standaard. Dit betekent voor de woonstraten 4 meter hoge paaltoppers van type Sustainer Anne.

Sustainer Anne

- Sustainer Anne op lichtmast 4m

Afvalinzameling

In Hendrik-Ido-Ambacht wordt huishoudelijk afval in ondergrondse containers verzameld. Die containers werken met het MOL-systeem.

Per 1 januari 2024 geldt het Implementatie Recycletarief in de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht.

Woningeigenaren krijgen een milieupas. De pas wordt gebruikt om afval in de MOL te gooien. Met het pasje kan iedere MOL in Hendrik-Ido-Ambacht geopend worden.

De spreiding van de MOL-containers zorgt ervoor dat alle kavels binnen een straal van 175 meter liggen. Het aantal containers is toereikend voor het aantal woningen dat gerealiseerd wordt.

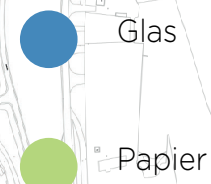
De papier en glas containers vindt men in De Hofjes. Plastic, metalen verpakkingen en dranken kartons mogen in de welbekende plastic zak. HVC haalt deze zakken huis aan huis op.

GFT

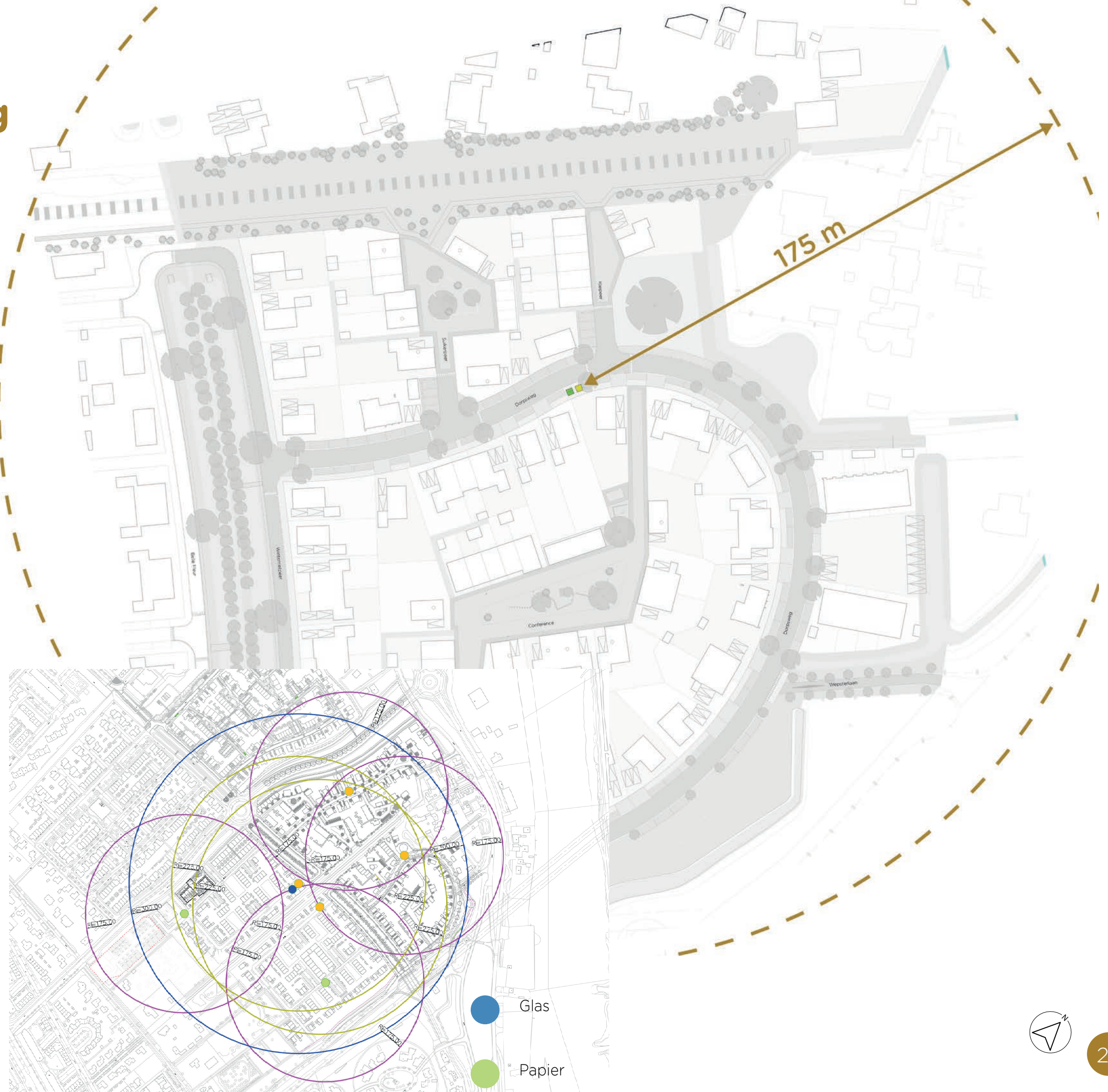

Rest

Glas

Papier

Erfafscheidingen

Erfjes Zuid heeft een dorpse uitstraling met groene erven en erfafscheidingen. De beplanting versterkt het groene karakter en draagt bij aan de doelstellingen voor klimaat adaptatie en natuur inclusief bouwen.

Het verplichten van groene erfafscheidingen is zeer stimulerend voor de huismus die graag weggroeft in hagen en zich ophoudt in de buurt van mensen om een graantje mee te pikken op het terras,

Langs zij- en achterkanten van openbare ruimtes worden hoge, groene afscheidingen geplaatst. Aan de voorkanten lage hagen.

Hier streven we naar een mix van groenblijvende inheemse hagen en hagen die lang hun blad houden in verband met de vitaliteit en bescherming tegen plagen en aantasting.

zij -en achterkanten aan openbare ruimtes (hoog)

Carpinus Betules (haagbeuk)

Crataegus monogyna (Meidoorn)

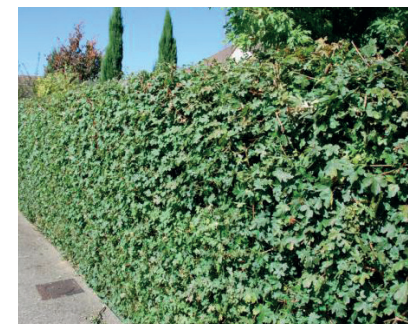

Prunus spinoza (Sleedoorn)

voorkanten (laag)

Liguster Vulgare

Acer Campestre (veldesdoorn)

Taxus baccata

Beheer openbare ruimte

Beheer graskruidmengsels

Voor de graskruidmengsels in de groenvakken langs de Dorpsweg en rondom de perenberceau van het Perenlaantje is de natuurlijke zaaiperiode na de zomer. Dan vallen van nature de zaden. De bodem is normaal gesproken warm en vochtig, ideaal voor een goede kieming. Het aantal maaibeurten bij voorkeur zo laag mogelijk houden (1-2x per jaar). Maaien na de winter is goed voor het insectenleven, vogels en andere beesten. De bodem kan daardoor wel verrijken, omdat de voedingsstoffen uit de planten weer door de bodem opgenomen kan worden.

Maaien in mei is slecht voor het insecten leven, ze hebben dan ineens niets meer te eten. Door sinusmaaien is er schuilruimte en voeding aan insecten en krijgen eitjes en rupsen meer kans zich te ontwikkelen. Ook biedt u schuilruimte en voeding aan insecten en krijgen eitjes en rupsen meer kans zich te ontwikkelen. Door de volgorde elk jaar te veranderen, wordt voorkomen dat

één deel van de bodem erg verrijkt en daardoor verruigt. Beter nog is het maaisel af te voeren. Hierdoor wordt tegengegaan dat er te veel biomassa wordt geproduceerd, wat op termijn tot minder bloemen en meer grassen zou leiden.

Beheer vaste plantenborders

Het beheer op lange termijn is dat men gedurende het groeiseizoen de storende elementen moet verwijderen (althans wat men als storend ervaart) en 1 x per jaar maaien (afvoeren mag, maar men mag ook mulchen) In de eerste 2 jaar kan men bekijken of een zomer maaibeurt nodig is (t.b.v. stoeling en het bevorderen van de lagere soorten). Gedurende de eerste jaren moet het mengsel ook gaan ontmengen (er zitten gemiddeld 30 soorten in een mengsel), waarbij een rustiger eindbeeld zal ontstaan.

Vrijgekomen materiaal bij het snoeien van de plantenborders kunnen verwerkt worden om extra schuilmogelijkheden en

voedselaanbod te bieden voor egels in de Volgerlanden.

Bewoners stimuleren

Voor het succes van een duurzame inrichting is het belangrijk bewoners zoveel mogelijk te stimuleren daarin mee te doen. Bijvoorbeeld door hen aan te moedigen biodiverse tuinen aan te leggen.

Ook is het denkbaar om groenpakketten aan te bieden. Een groenpakket zou kunnen bestaan uit korting op bepaalde soorten heesters, bomen of beplanting.

Naast het stimuleren van bewoners is het ook handig om een goede supervisie in te hanteren. Met name als het gaat om het toepassen en onderhouden van gemengde hagen als erfafscheiding.

Perenlaantje

De zone direct grenzend aan het perenlaantje zal vaker en korter gemaaid worden om het laantje goed tot zijn recht te laten komen.

graskruidmengsels

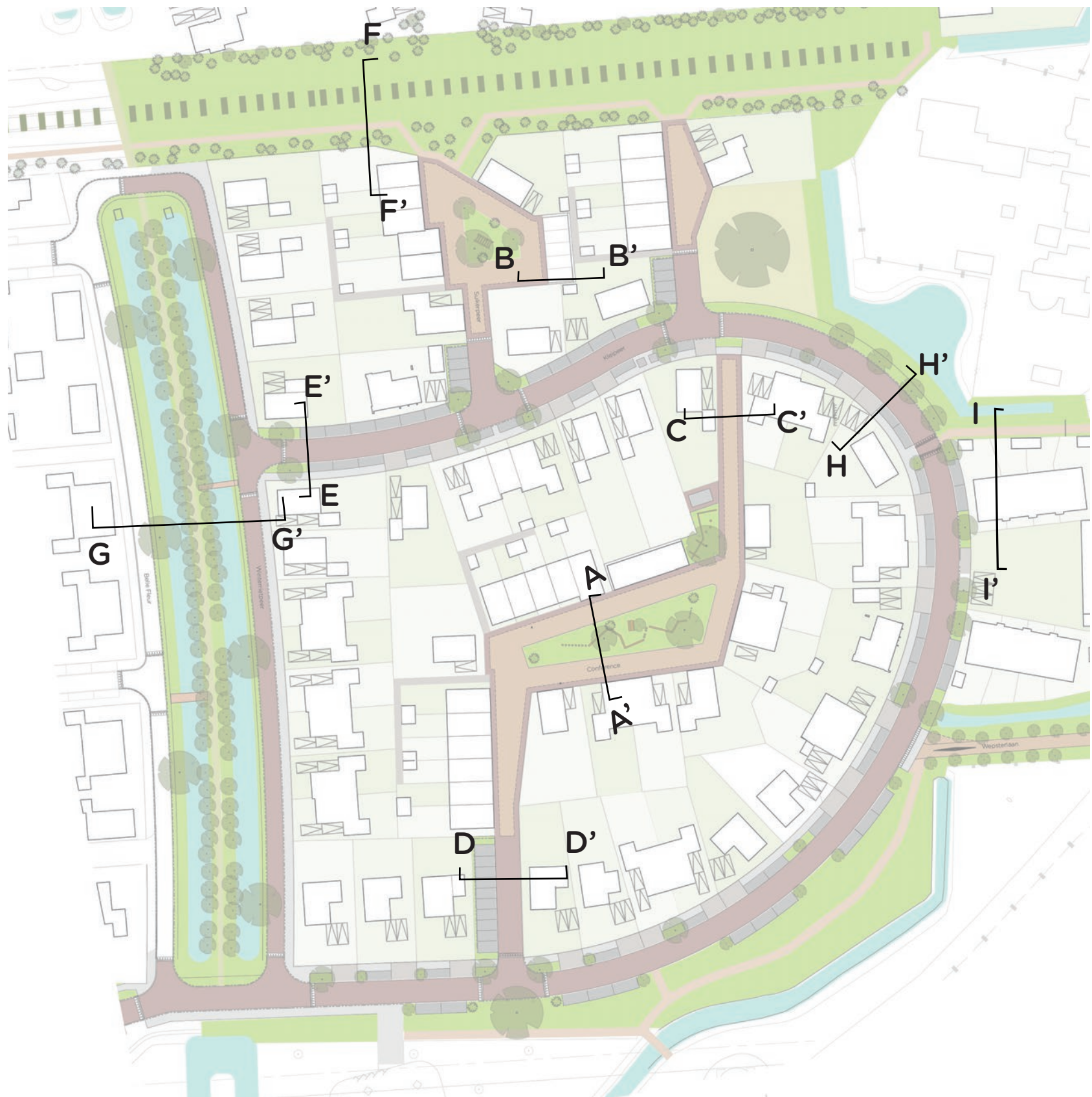

sinusmaaien van de graskruidmengsels

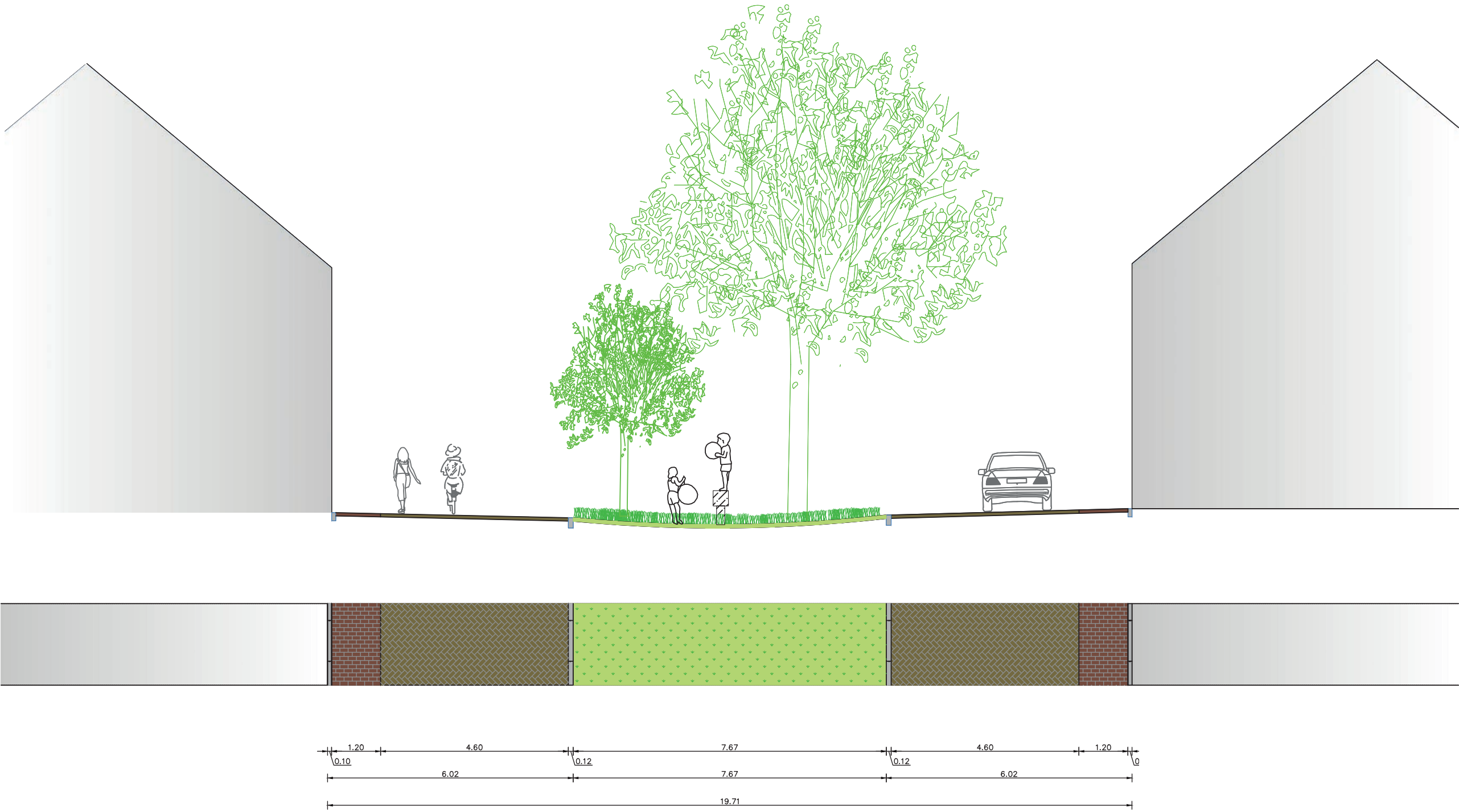
tijdsbeeld plantvakken met zaaimengsel vaste planten van Bloomingsfields

Profielen

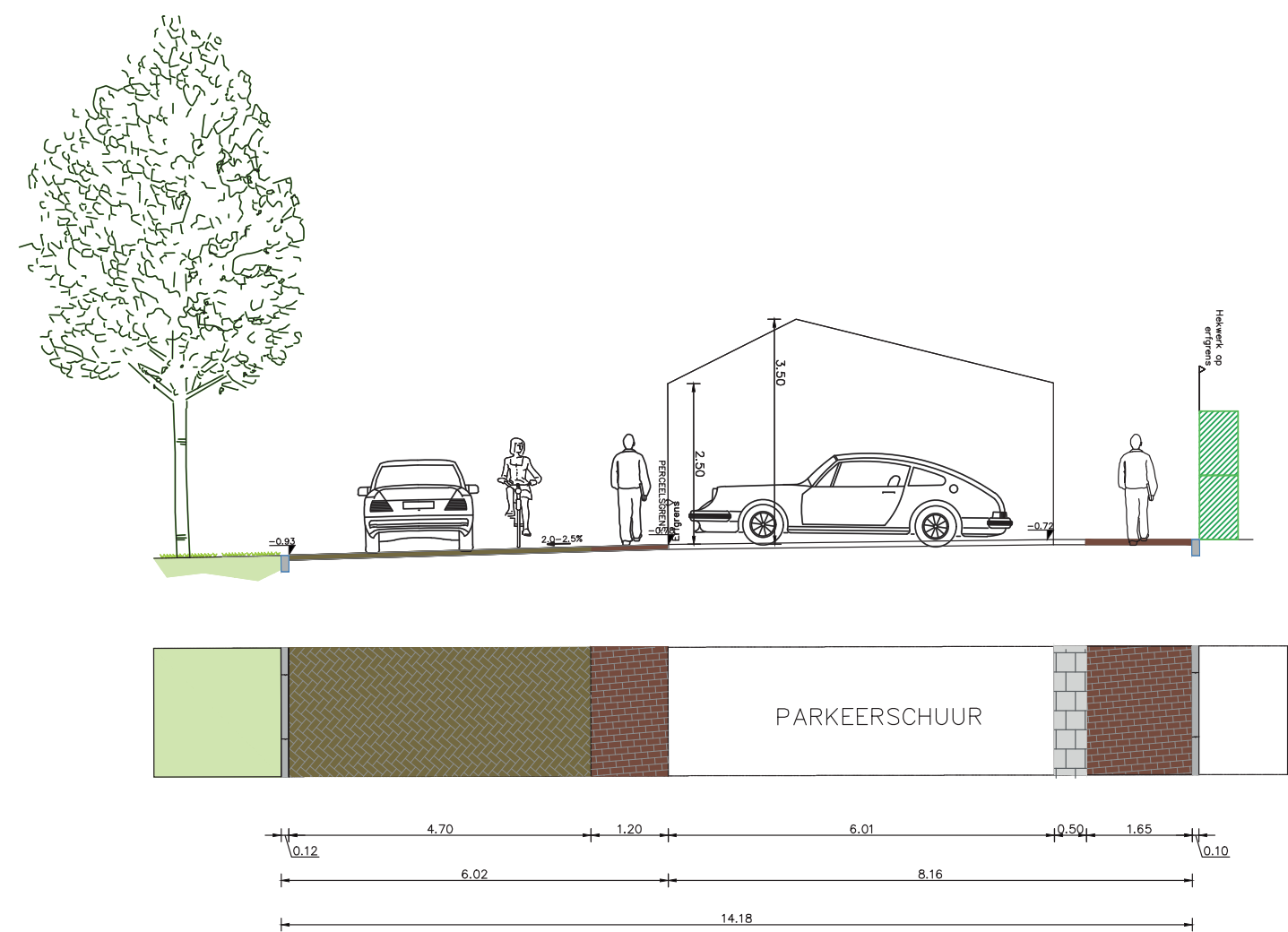

PROFIEL A-A'		31
PROFIEL B-B'		32
PROFIEL C-C'		33
PROFIEL D-D'		34
PROFIEL E-E'		35
PROFIEL F-F'		36
PROFIEL G-G'		37
PROFIEL H-H'		38
PROFIEL I-I'		39

Profiel A-A'

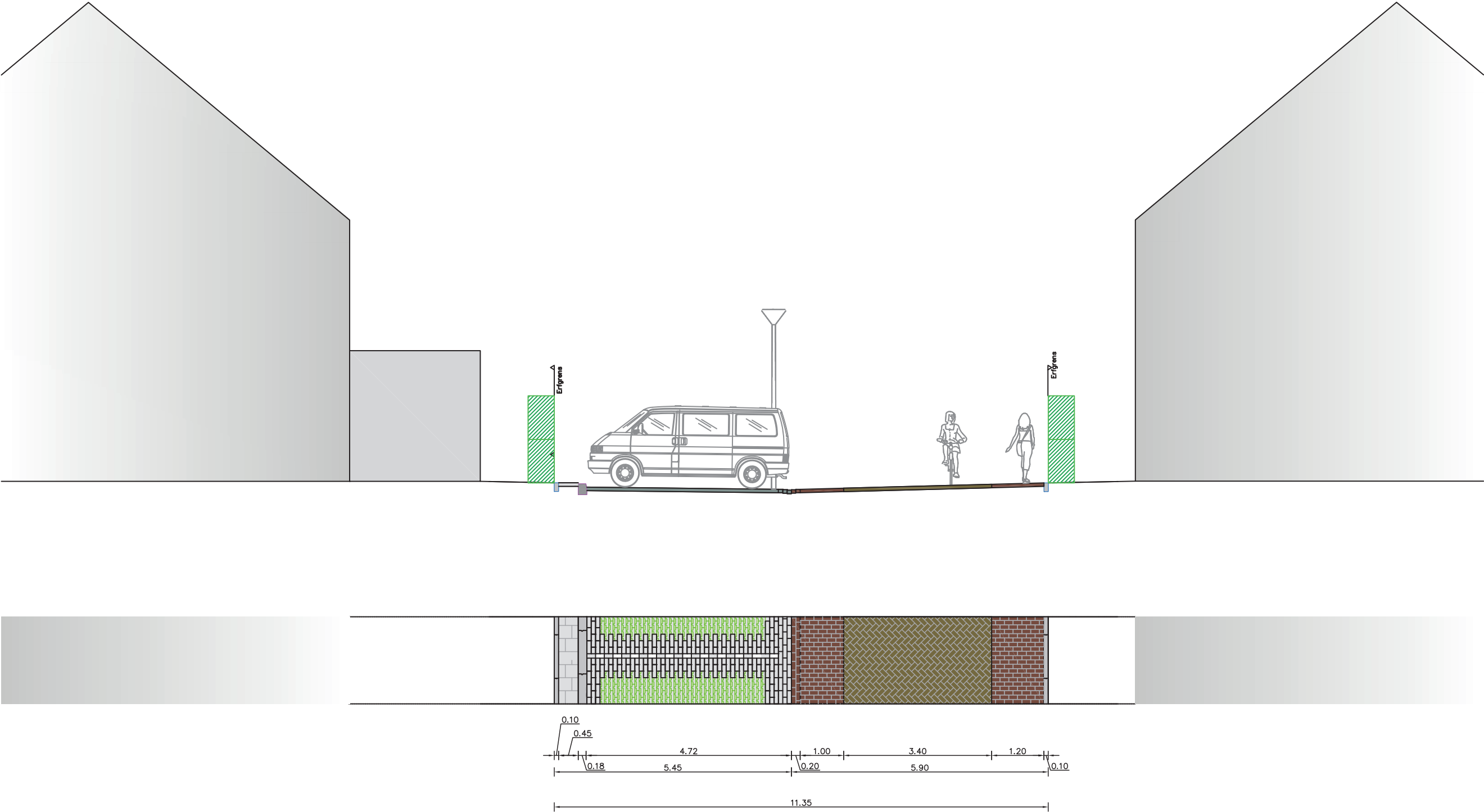
Profiel B-B'

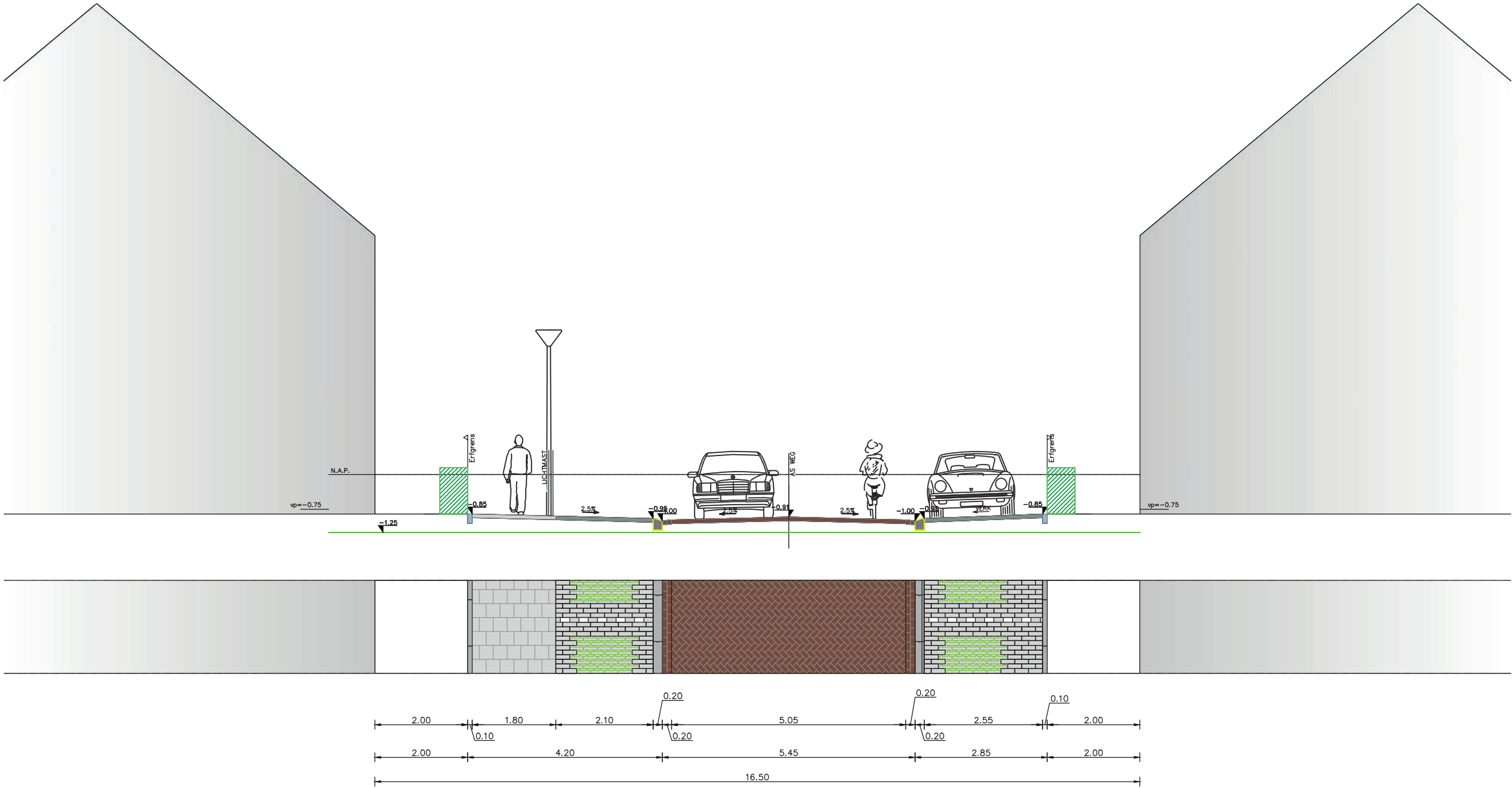
Profiel C-C'

Profiel D-D'

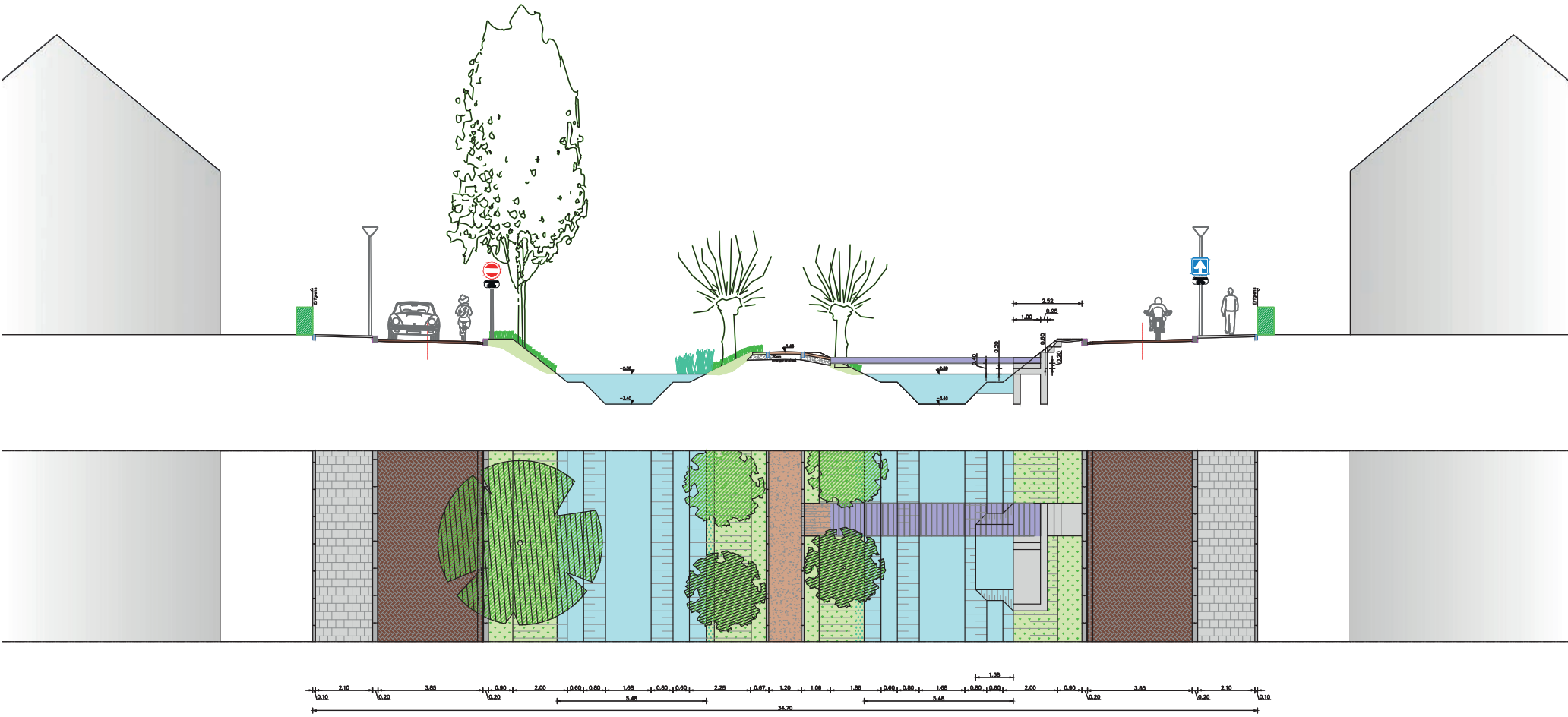
Profil E-E'

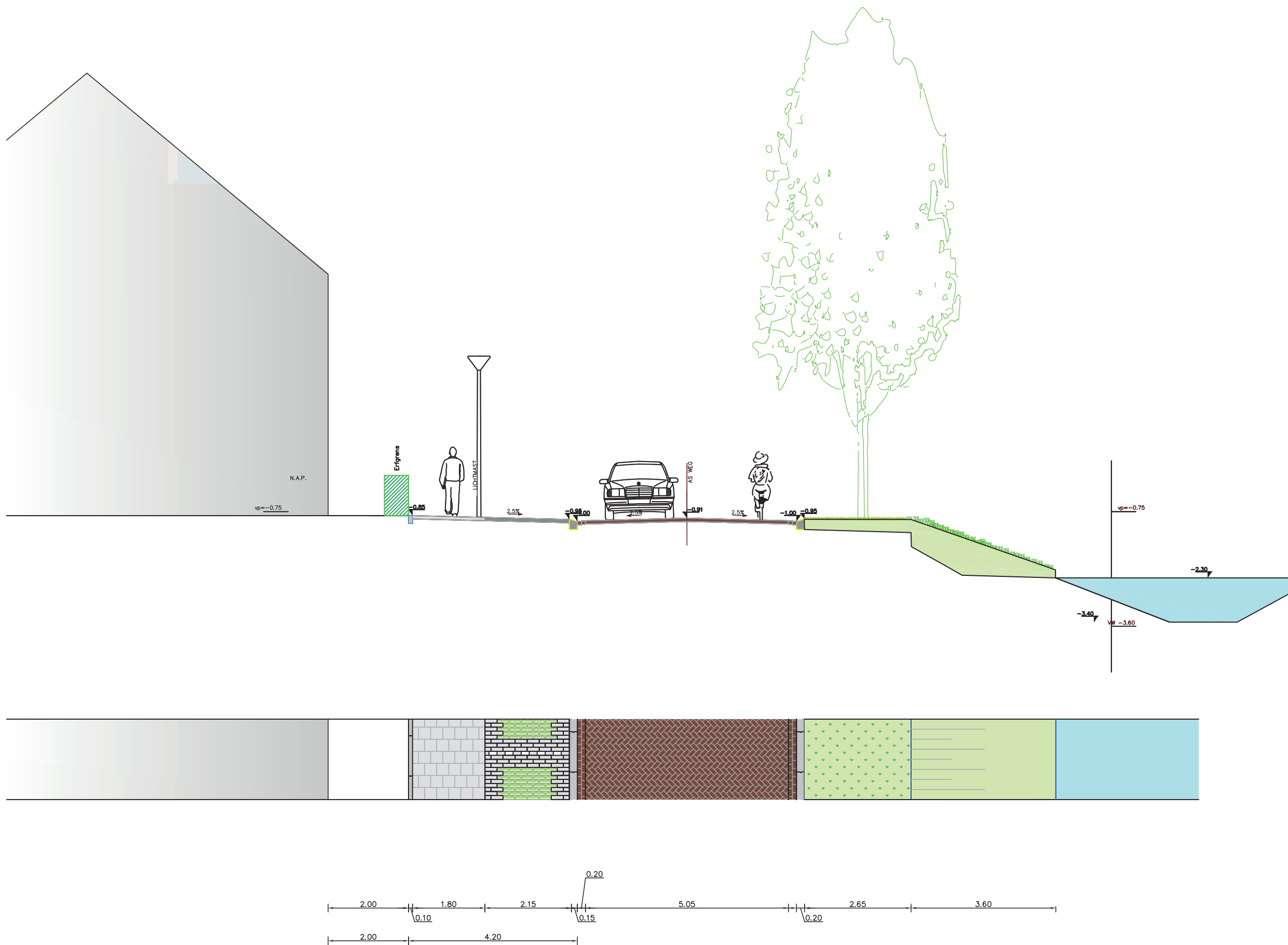
Profil F-F'

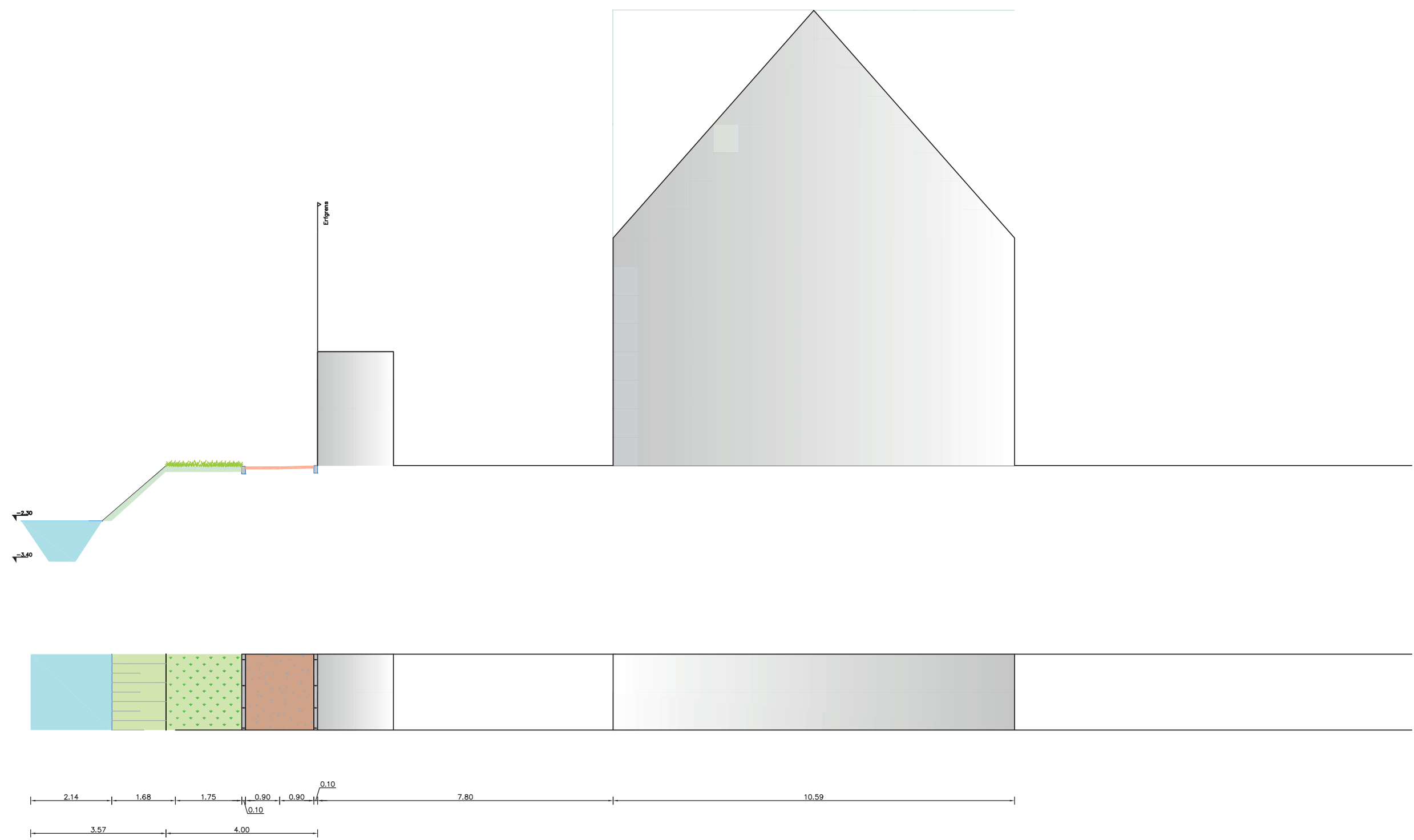
Profiel G-G'

Profiel H-H'

Profil I-I'

Schiehavenkade 158-160
3024 EZ Rotterdam
tel 010 303 1277
www.od205.nl